

Utgiftsområde 21 Energi

Sammanfattning

I betänkandet – som omfattar proposition 2006/07:1 såvitt gäller utgiftsområde 21 Energi samt 20 motioner från den allmänna motionstiden 2006 – tillstyrker utskottet dels de av regeringen förslagna anslagen (totalt ca 2,7 miljarder kronor) för år 2007 inom utgiftsområdet, dels vad regeringen föreslagit beträffande olika anslag. Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen föreslagit avstyrks. Företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har avstått från att delta i beslut om anslag och erinrar i stället i särskilda yttranden om de budgetförslag som framlagts av respektive parti.

Utskottet ställer sig även bakom lagförslagen i propositionen beträffande den småskaliga vattenkraften, vilka träder i kraft den 1 januari 2007. Förslagen innebär att principerna för tilldelning av elcertifikat ska vara desamma för småskaliga vattenkraftanläggningar som för övriga anläggningar i systemet. I detta sammanhang uppmärksammar utskottet även att elcertifikatssystemet kan ha vissa oönskade effekter vid miljöprovningarna. Regeringens lagförslag avstyrks med skiftande motiveringar i tre reservationer (s; v; mp).

Rörande Affärsverket svenska kraftnät tillstyrker utskottet regeringens förslag till investeringsplan för perioden 2007–2009. I en reservation (mp) avvisas den del av investeringsplanen som rör byggandet av en likströmsförbindelse mellan Sverige och Finland (Fenno-Skan 2). Vidare avstyrker utskottet – enhälligt – motionsyrkanden om tekniklösningen för den planerade nya överföringsförbindelsen mellan Närke och Skåne (Sydlänken) med hänvisning till att det inte är en uppgift för riksdagen att avgöra vilka tekniska lösningar som bör användas för Sydlänken.

I betänkandet behandlas också motioner som rör energipolitikens inriktning och Vattenfall AB. Samtliga motionsyrkanden på dessa områden avstyrks, med anförda motiveringar, av utskottet. I båda fallen följs yrkandena upp i reservationer (s; v; mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning	8
Utskottets överväganden	9
Inledning	9
Energipolitikens inriktning	9
Propositionen	9
Motionerna	15
Vissa kompletterande uppgifter	17
Utskottets ställningstagande	22
Vattenfall AB	24
Motionerna	24
Vissa kompletterande uppgifter	25
Utskottets ställningstagande	28
Affärsverket svenska kraftnät	30
Propositionen	30
Investeringsplan	30
Finansiella befogenheter	31
Motionerna	31
Vissa kompletterande uppgifter	32
Utskottets ställningstagande	34
Inledning	34
Sydlänken mellan Närke och Skåne	34
Svenska kraftnäts investeringsplan	34
Svenska kraftnäts finansiella befogenheter	35
Elcertifikat för småskalig vattenkraft	35
Propositionen	35
Motionerna	36
Vissa kompletterande uppgifter	36
Utskottets ställningstagande	40
Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi	41
Inledning	41
Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader (35:1)	42
Insatser för effektivare energianvändning (35:2)	43
Teknikupphandling och marknadsintroduktion (35:3)	44
Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft (35:4)	45
Energiforskning (35:5)	46
Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser (35:6)	47
Statlig prisgaranti elcertifikat (35:7)	48
Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket (35:8)	48
Planeringsstöd för vindkraft m.m. (35:9)	49
Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler (35:10)	50
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme (35:11)	51
Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler (35:12)	52

Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus (35:13)	53
Utskottets ställningstagande	54
Reservationer	57
1. Energipolitikens inriktning, punkt 1 (s)	57
2. Energipolitikens inriktning, punkt 1 (v)	59
3. Energipolitikens inriktning, punkt 1 (mp)	60
4. Vattenfall AB, punkt 2 (s)	62
5. Vattenfall AB, punkt 2 (v)	63
6. Vattenfall AB, punkt 2 (mp)	64
7. Svenska kraftnäts investeringsplan, punkt 4 (mp)	66
8. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (s)	66
9. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (v)	68
10. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (mp)	69
Särskilda yttranden	71
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (s)	71
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (v)	72
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (mp)	74
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	76
Propositionen	76
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	77
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 21 Energi	82
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 21 Energi	83
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	84

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Energipolitikens inriktning**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 96, 2006/07: MJ266 yrkandena 29, 31, 32 och 42, 2006/07: MJ391 yrkandena 6, 7, 9 och 47, 2006/07: N238, 2006/07: N268, 2006/07: N279, 2006/07: N296 yrkandena 1 och 6–8, 2006/07: N321, 2006/07: N345 yrkandena 10 och 15 samt 2006/07: N365.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. **Vattenfall AB**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ391 yrkande 8, 2006/07: N229, 2006/07: N296 yrkandena 12 och 13, 2006/07: N330 och 2006/07: N338 yrkandena 1–7.

Reservation 4 (s)

Reservation 5 (v)

Reservation 6 (mp)

3. **Sydälänken mellan Närke och Skåne**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: T406, 2006/07: N244, 2006/07: N252 och 2006/07: N288.

4. **Svenska kraftnäts investeringsplan**

Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Affärsverket svenska kraftnät för perioden 2007–2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 15.

Reservation 7 (mp)

5. **Svenska kraftnäts finansiella befogenheter**

Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2007 ge Affärsverket svenska kraftnät finansiella befogenheter i enlighet med vad som föreslås i propositionen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07: 1 utgiftsområde 21 punkt 16.

6. **Elcertifikat för småskalig vattenkraft**

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,

b) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkterna 1 och 2 samt avslår motionerna 2006/07:N296 yrkande 9, 2006/07:N344 yrkande 3 och 2006/07:N345 yrkande 14.

Reservation 8 (s)

Reservation 9 (v)

Reservation 10 (mp)

7. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi

a) Bemyndigande för anslaget 35:4

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft besluta om åtgärder som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kr år 2008, 70 000 000 kr år 2009 och 210 000 000 för perioden 2010–2012. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 3.

b) Bemyndigande för anslaget 35:5

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:5 Energiforskning besluta om åtgärder som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 790 000 000 kr år 2008 och 1 025 000 000 kr för perioden 2009–2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 4.

c) Bemyndigande för anslaget 35:6

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:6 Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser besluta om åtgärder som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 13 900 000 kr år 2008 och 58 500 000 kr för perioden 2009–2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 5.

d) Godkännande rörande planeringsstöd för vindkraft

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om planeringsstöd för vindkraft. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 6.

e) Bemyndigande för anslaget 35:9

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:9 Planeringsstöd för vindkraft m.m. besluta om åtgärder som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kr år 2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 7.

f) *Godkännande rörande stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 8.

g) *Bemyndigande för anslaget 35:10*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:10 Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler besluta om stöd som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 500 000 000 kr år 2008 och 200 000 000 kr år 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 9.

h) *Godkännande rörande stöd för konvertering från direktverkande elvärme*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för konvertering från direktverkande elvärme. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 10.

i) *Bemyndigande för anslaget 35:11*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:11 Stöd för konvertering från direktverkande elvärme besluta om stöd som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kr år 2008 och 150 000 000 kr år 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 11.

j) *Godkännande rörande stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 12.

k) *Bemyndigande för anslaget 35:12*

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2007 för ramanslaget 35:12 Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler besluta om stöd som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kr år 2008 och 5 000 000 kr år 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 13.

l) *Godkännande rörande stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus*

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 14.

m) Anslag under utgiftsområde 21 Energi

Riksdagen anvisar för budgetåret 2007 anslagen under utgiftsområde 21 Energi enligt uppställning i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 17.

n) Motioner rörande anslagen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ266 yrkandena 39 och 44, 2006/07: N221 och 2006/07: N313.

Stockholm den 7 december 2006

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Thomas Östros (s)¹, Bertil Kjellberg (m), Anne-Marie Pålsson (m), Carina Adolfs-son Elgestam (s)², Hans Rothenberg (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s)³, Krister Örnfjäder (s)⁴, Maria Plass (m), Berit Högman (s)⁵, Mikael Oscarsson (kd), Marie Weibull Kornias (m), Kent Persson (v)⁶, Karin Åström (s)⁷, Karin Granbom (fp) och Tina Ehn (mp)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 7.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2006/07:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 21 Energi,

dels 20 motioner från allmänna motionstiden.

Uppllysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av statssekreterare Ola Alterå, Näringsdepartementet, med medarbetare, samt av företrädare för Affärsverket svenska kraftnät, Statens energimyndighet, Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Världsnaturfonden Sverige och Älvräddarnas samorganisation.

Utskottets överväganden

Inledning

Utgångspunkten för detta betänkande är att ramen för utgiftsområde 21 Energi är fastställd för år 2007. Den 6 december 2006 fattade riksdagen beslut om ramarna för de olika utgiftsområdena för år 2007 och en preliminär fördelning av utgifterna på utgiftsområdena för åren 2008 och 2009. Finansutskottets majoritet tillstyrkte den 23 november 2006 regeringens förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområden (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FiU1). Näringsutskottet har i sitt yttrande (yttr. 2006/07:NU1y) till finansutskottet över ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv redogjort för sin inställning till regeringens förslag till ramar för nämnda utgiftsområden. Utskottet hade, såvitt gäller utgiftsområde 21 Energi, inget att erinra mot den ram regeringen föreslagit. I yttrandet noterades även avvikande meningar mot förslaget (s; v; mp). Av tabellen i bilaga 2 framgår regeringens och de olika partiernas förslag. Förutsättningen för den fortsatta beredningen i utskottet är sålunda att ramen för utgiftsområde 21 för år 2007 är fastställd till drygt 2,7 miljarder kronor.

I ett inledande avsnitt hanterar utskottet motioner som på olika sätt har bäring på energipolitikens inriktning och mål. Därefter behandlar utskottet förslag i budgetpropositionen om dels Affärsverket svenska kraftnät, dels elcertifikat för småskalig vattenkraft och mot dessa förslag stående motioner. Avslutningsvis tar utskottet ställning till de förslag som föreligger rörande olika verksamheter som ingår i utgiftsområde 21 och motsvarande förslag i aktuella motioner.

Energipolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden rörande energipolitikens inriktning och mål. Utskottet anser inte att föreliggande förslag i form av motioner bör inverka på politikens inriktning eller mål.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Regeringen framhåller (s. 26) att resultatredovisningen i propositionen görs i förhållande till de nu uppsatta målen. Samtidigt meddelar regeringen sin avsikt att vid ett senare tillfälle återkomma samlat med förslag till nya mål

– för såväl politikområdet som de olika verksamhetsområdena – samt i den mån regeringen bedömer att inriktningen av politiken och indelningen av politikområden bör ändras.

Enligt rådande förhållande sammanfaller utgiftsområde 21 Energi med politikområdet Energipolitik, vilket i sin tur omfattar de tre verksamhetsområdena Elmarknadspolitik, Övrig energimarknadspolitik och Politik för ett uthålligt energisystem.

Det nuvarande målet för *politikområdet Energipolitik* är att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt samhälle.

Av energitillförseln år 2005, som uppgick till 631 TWh, svarade oljan och kärnkraften (brutto) för drygt 30 % vardera. Bioenergin stod samma år för ca 17 % och vattenkraften för drygt 11 %. Resterande energitillförsel kom från kol och koks, naturgas, värmepumpar i fjärrvärmeverk och vindkraft. Av energianvändningen gick 156 TWh till industrin, 102 TWh till inrikes transporter och 145 TWh till bostäder, service m.m. Omvandlings- och distributionsförluster omfattade 184 TWh samt utrikes sjöfart och energi för icke energiändamål 44 TWh.

Elproduktionen i Sverige uppgick år 2005 till 154,6 TWh. Elanvändningen (netto) uppgick samma år till 147,1 TWh. År 2005 visade utlands-handeln med el således ett nettoöverskott på 7,5 TWh. Vatten- och kärnkraften svarar vardera för knappt hälften av elproduktionen under normala förhållanden. Den övriga produktionen sker främst i kraftvärmeanläggningar i fjärrvärmenäten och inom industrin. Kärnkraftsproduktionen uppgick till 69,5 TWh år 2005, vilket återspeglar en hög tillgänglighet för flertalet reaktorer. Vattenkraftsproduktionen uppgick samma år till 72 TWh, vilket är över normalårsproduktionen på 65 TWh.

När det gäller energipolitikens inriktning anförs i propositionen att politiken ska skapa villkoren för en effektiv energianvändning och en kostnadseffektiv energiförsörjning som svarar mot högt ställda krav på skyddet för hälsa, miljö och klimat. Ett europeiskt perspektiv ska också vara en utgångspunkt. Ett tydligt, stabilt och långsiktigt regelverk för produktion och distribution av energi samt för effektiv hushållning är nödvändigt för att säkra goda ramvillkor för investeringar i ny kraftproduktion. Beträffande kärnkraften framhävs att det inte kommer att tas några nya politiska beslut om avveckling under mandatperioden 2006–2010. Regeringen framhåller även att den ser ett särskilt värde i en bred parlamentarisk uppslutning kring energipolitiken och avser därför att bjuda in riksdagens partier i syfte att nå en samsyn kring en bred och långsiktig energioverenskommelse.

Verksamhetsområdet Elmarknadspolitik syftar till att skapa goda ramvillkor för en effektiv och väl fungerande elmarknad. Nuvarande mål för elmarknadspolitikerna är att åstadkomma en effektiv elmarknad med väl fungerande konkurrens som genererar en säker tillgång på el till internationellt konkurrenskraftiga priser.

Under år 2005 omsattes närmare 40 % (175 TWh) av all el som förbrukades i Norden via elbörsen, vilket är en ökning med 5 procentenheter från år 2004. År 2005 visade även på en fortsatt ökning av handeln på den finansiella marknaden (33 % i förhållande till år 2004).

I propositionen påpekas att aktiva konsumenter är en förutsättning för en effektiv och fungerande elmarknad. Sedan år 2003 har drygt 50 % av kunderna bytt elleverantör eller omförhandlat elpriset med sin befintliga leverantör. År 2005 genomfördes ca 30 000 leverantörsbyten per månad, varav hushållskunderna svarade för drygt 80 %. När det gäller koncentrationen av ägandet i elproduktionen redovisas i propositionen att den sammanlagda marknadsandelen för de tre största svenska elproducenterna (Vattenfall, Eon och Fortum) är ca 34 % på den nordiska elmarknaden. Sedan år 1997 har denna marknadsandel varit relativt konstant. Marknadsandelen för nyssnämnda elproducenter i förhållande till den totala svenska elproduktionen har ökat något sedan år 1997 och uppgår till 85 %. Inom elhandeln är koncentrationen av ägandet inte lika stor. Trenden de senaste fem åren är att koncentrationen minskar. Sedan år 2000 har de tre stora bolagens gemensamma marknadsandel, räknad i försåld energi, minskat från 66 % till 54 %.

I januari 2005 bildades Energimarknadsinspektionen inom Statens energimyndighet i syfte att ge tillsynsmyndigheten en mer fristående roll. Tillsynen under år 2005 och första halvan av år 2006 har präglats av att myndigheten fortsatt granskningen av 2003 års nättariffer samt inlett granskningen av 2004 års nättariffer.

Regeringen framhåller att huvudorsaker till de höga energipriserna är eftersatta investeringar och bristande åtgärder för energieffektivisering. Konkurrensen på elproduktionsmarknaden kommer att vara ett prioriterat område för regeringens tillsyn och bevakning, bl.a. på grund av den starka dominans som de tre stora elproducenterna har på den svenska marknaden samt de stigande elpriserna. För att öka konkurrensen på elmarknaden bör det undersökas om det finns förutsättningar att helt eller delvis lösa upp samägandet av kärnkraften. Det är även betydelsefullt att reglerna för tillsynen av elnäten vidareutvecklas. En effektiv tillsyn av nätverksamheten är nödvändig bl.a. för att tillse att nätföretagens priser är skäliga och att olika aktörer inte diskrimineras, t.ex. beträffande villkoren för överföring av el eller tillträde till nätet.

Regeringen gör bedömningen att verksamheten vid Svenska kraftnät har drivits i enlighet med de mål och den inriktning som affärsverket ålagt. När det gäller Svenska kraftnäts ekonomiska resultat redovisas för år 2005

en räntabilitet på justerat eget kapital på 10,1 %, vilket är väsentligt högre än det uppsatta målet om 6 %. Skuldsättningsgraden motsvarande år var 22 %, vilket är i överensstämmelse med målet på högst 55 %.

Insatserna inom *verksamhetsområdet Övrig energimarknadspolitik* fokuserar i första hand på annan ledningsbunden energi än elektricitet, dvs. på naturgas och fjärrvärme. Insatserna som görs syftar till att utveckla effektiva och väl fungerande marknader för dessa energiformer. Därtill bedrivs insatser för att följa och analysera utvecklingen inom bränsle- och drivmedelsmarknaderna. Nu gällande mål för verksamhetsområdet är att energipolitiken ska utformas så att energimarknaderna ger en säker tillgång på energi – värme, bränsle och drivmedel – till rimliga priser. För naturgasmarknaden är målet att vidareutveckla gasmarknadsreformen så att en effektiv naturgasmarknad med verklig konkurrens kan uppnås. Målet för värmemarknadspolitikerna är att genom ökad genomlysning stimulera till konkurrens och högre effektivitet.

Det nya gasmarknadsdirektivet (2003/55/EG) infördes i svensk rätt genom en ny naturgaslag som trädde i kraft den 1 juli 2005 (prop. 2004/05:62, bet. 2004/05:NU14). Genom det nya regelverket har processen påbörjats mot att genomföra en gemensam naturgasmarknad med EU. Den fulla marknadsöppningen ska, enligt övergångsbestämmelserna i naturgaslagen, vara genomförd den 1 juli 2007. Den tidigare regeringen har i propositionen om åtgärder för att stärka kundernas ställning på energimarknaden, m.m. (prop. 2005/06:158) lämnat förslag till hur gasförsörjningsdirektivet och gasförordningen ska genomföras i svensk rätt, vilket godkändes av riksdagen i juni 2006 (bet. 2005/06:NU18). Regeringen gör bedömningen att gasmarknaden, med den begränsade marknaden Sverige har, fungerar tillfredsställande.

Insatserna inom värmemarknadsområdet har fortsatt främst varit inriktade på att öka genomlysningen av marknaderna. Regeringen framhåller att politiken på värmemarknadsområdet i huvudsak bör bygga på en fungerande konkurrens mellan olika uppvärmingsalternativ och generellt verkande styrmedel. Selektiva bidrag och teknikberoende bestämmelser bör så långt som möjligt undvikas. Vidare avser regeringen att återkomma med förslag för att öka genomlysningen och stärka konsumenternas ställning på värmemarknaden, bl.a. utifrån Fjärrvärmeutredningens överväganden.

När det gäller torvens situation anför regeringen att den avser att aktualisera frågan om torvens ställning inom EU:s utsläppshandelssystem. Även i övrigt ämnar regeringen att se över förutsättningarna för hur ett hållbart torvbruk kan bedrivas i Sverige.

Verksamhetsområdet Politik för ett uthålligt energisystem utgörs i huvudsak av de energipolitiska åtgärder som riksdagen godkände i juni 2002 för omställningen och utvecklingen av energisystemet (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17), elcertifikatssystemet för att främja förnybar elproduktion som introducerades i maj 2003 (prop. 2002/03:40, bet. 2002/03:NU6) och de program som därefter beslutats vad gäller bl.a. energieffektivisering i

energiintensiv industri (prop. 2003/04:170, bet. 2003/04:NU7) och stöd för energinvesteringar i lokaler med offentlig verksamhet (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:FiU1). År 2006 infördes också särskilda stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning (prop. 2005/06:1, prop. 2005/06:32, bet. 2005/06:NU8). Vidare omfattar verksamhetsområdet insatser för ett långsiktigt uthålligt energisystem i enlighet med de riktlinjer som beslutades i och med propositionen om forskning och ny teknik för framtidens energisystem (prop. 2005/06:127, bet. 2005/06:NU19). Målet för verksamhetsområdet är att energin ska användas så effektivt som möjligt med hänsyn tagen till alla resurstillgångar. Vidare ska stränga krav ställas på säkerhet och omsorg om hälsa och miljö vid omvandling och utveckling av all energiteknik.

Genom 2002 års energipolitiska beslut introducerades målet om att användningen av el från förnybara energikällor ska öka med 10 TWh från 2002 års nivå till år 2010. Det huvudsakliga ekonomiska styrmedlet för att nå det uppställda målet är elcertifikatssystemet, vilket infördes i maj 2003. Våren 2006 beslöt riksdagen att öka ambitionsnivån till 17 TWh förnybar el till år 2016 jämfört med 2002 års nivå, och elcertifikatssystemet förlängdes till år 2030 (prop. 2005/06:154, bet. 2005/06:NU17). Riksdagen beslöt även att den småskaliga vattenkraften skulle fasas ut ur elcertifikatssystemet. I samband med beslutet anmodades regeringen att undersöka om det finns anledning att utvidga undantaget från kvotplikt till att möjliggöra för företag att välja alternativa sätt att mäta elintensiteten i företaget. I propositionen redovisas att det enligt Energimyndigheten skett en ökning av den förnybara elproduktionen med närmare 3,7 TWh sedan elcertifikaten infördes. Av dessa står bränslebyten och produktionsökningar i befintliga biobränsleeldade anläggningar för ca 3 TWh medan närmare 0,7 TWh har tillkommit i nya anläggningar. Den statliga prisgarantin för elcertifikat har inte heller utnyttjats för år 2005 då priserna för elcertifikat legat på en högre nivå än vad som garantin motsvarar. Enligt förslag i propositionen ska den småskaliga vattenkraften även efter år 2012 berättiga till elcertifikat (se avsnittet om elcertifikat för småskalig vattenkraft). När det gäller riksdagsuttalandet rörande alternativa sätt att mäta elintensiteten sägs att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

För att främja vindkraftsutbyggnaden innefattade 2002 års energipolitiska beslut tre särskilda åtgärder: ett stöd till teknikutveckling och marknadsintroduktion av storskalig vindkraft, ett nationellt planeringsmål för vindkraft på 10 TWh till år 2015 och ett avtrappat kompletterande driftstöd (den s.k. miljöbonusen). Våren 2006 behandlade riksdagen propositionen om miljövänlig el med vindkraft (prop. 2005/06:143, bet. 2005/06:NU21). I propositionen föreslogs dels en förlängd satsning på pilotprojekt i syfte att utveckla vindkraftstekniken, dels att fastighetsskatten på vindkraftverk skulle sänkas från 0,5 % till 0,2 % av taxeringsvärdet. Den dåvarande regeringen aviserade även ett tillfälligt ekonomiskt stöd till kommunerna för att underlätta vindkraftens utveckling. I syfte att underlätta

för etablering av vindkraft föreslås i budgetpropositionen ett särskilt ekonomiskt stöd till kommunal översiktsplanering för de kommuner som genom aktiva planeringsinsatser utvecklar förutsättningarna för en utbyggnad av vindkraftsanläggningar (se avsnitt om anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi).

Inom ramen för 2002 års energipolitiska beslut ska även 1 miljard kronor satsas under perioden 2003–2007 på åtgärder för en effektivare energianvändning. Åtgärderna omfattar bl.a. bidrag till kommunal energirådgivning och stöd till regionala energikontor, utbildning och information, provning, märkning och certifiering av energikrävande utrustning samt stöd till teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik. Bidrag till kommunal energirådgivning har under år 2005, liksom föregående år, beviljats landets samtliga kommuner. Vidare har under året elva teknikupphandlingar pågått i olika faser. Ansvar för delprogrammet med provning, märkning och certifiering av energikrävande utrustning har fr.o.m. år 2006 flyttats från Konsumentverket till Energimyndigheten.

I december 2004 beslöt riksdagen att energiintensiva företag som i sina industriella verksamheter använder el i tillverkningsprocessen ges en möjlighet att delta i femåriga program för energieffektivisering (prop. 2003/04:170, bet. 2004/05:NU7) mot att de befrias från energiskatt. Vid utgången av år 2005 deltog 126 företag i energieffektiviseringsprogrammet. Dessa företag använder närmare 30 TWh el, vilket motsvarar 84 % av den el som kan bli skattebefriad enligt programmet.

Regeringen avser att genomföra en översyn av incitamenten för energieffektivisering såväl inom industrin som hos hushållen. Energisparande åtgärder ska främjas i svensk industri och ett energieffektiviseringsprogram genomförs i det svenska bostadsbeståndet, anför det. Regeringen ämnar återkomma med förslag och finansiering av dessa åtgärder.

För att minska el- och oljeanvändningen beslutade riksdagen hösten 2005 om att införa investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus (prop. 2005/06:1, prop. 2005/06:32, bet. 2005/06:NU8). Enligt beslutet uppgår stöden sammantaget till en ram om 1 500 miljoner kronor respektive 450 miljoner kronor för perioden 2006–2010. I tilläggsbudget för år 2006 har det föreslagits att, när det gäller stödet för konvertering från oljeuppvärmning, 200 miljoner kronor av krediteringsramen för år 2006 överförs till år 2007 samt att år 2007 blir det sista året för denna kreditering.

Stöd till investeringar i solvärme i bostadshus och lokaler förlängdes i tre år i och med beslut om budgetpropositionen för år 2005. För perioden 2005–2007 beräknas 25 miljoner kronor för solvärmebidraget. Under år 2005 har drygt 9 miljoner kronor beviljats och utbetalats i stöd. Sammantaget har 6 346 ansökningar avseende 6 912 lägenheter utbetalats i stöd t.o.m. den 31 december 2005 sedan bidraget infördes i juni 2000. I enlighet med beslut om 2006 års ekonomiska vårproposition har ett särskilt stöd för solvärme i kommersiella lokaler införts fr.o.m. den 1 juli 2006

(prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21). Sammantaget har en ram om 50 miljoner kronor avsatts för åren 2006–2010, och stödet har hittills utbetalts genom kreditering på sökandes skattekonto.

Våren 2006 antog riksdagen riktlinjer för de fortsatta långsiktiga energipolitiska insatserna (prop. 2005/06:127, bet. 2005/06:NU19). Dessa innebar bl.a. att tydliga och uppföljningsbara mål ska säkerställa att resurserna används på bästa sätt. Det övergripande målet för insatserna ska kompletteras med visioner, operativa mål och delmål, och Energimyndigheten har utifrån dessa övergripande mål ansvaret att utforma insatserna. I budgetpropositionen framhålls det att en målmedveten satsning på forskning, i nära samarbete med andra länder och den internationella forskarvärlden, behövs för att uppnå en långsiktigt hållbar energiförsörjning. Vidare sägs det att regeringen avser att återkomma med förslag till och finansiering av en s.k. klimatmiljard för klimatrelaterad energiforskning och utveckling samt investeringsstöd.

Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser ingår som en del i energipolitiken och strategin för en minskad klimatpåverkan från energisektorn. Våren 2006 beslutade riksdagen att insatserna i fortsättningen huvudsakligen ska inriktas på bilateralt och multilateralt samarbete avseende Kyotoprotokollets s.k. projektbaserade mekanismer (prop. 2005/06:127, bet. 2005/06:NU19). Under år 2005 har Energimyndigheten slutit kontrakt om tre projekt rörande gemensamt genomförande i Rumänien och Estland. Förberedelser pågår också för projekt i Ryssland, Bulgarien och Ukraina. Myndigheten har även i uppdrag att genomföra projekt inom ramen för mekanismen för en ren utveckling, och färdiga avtal föreligger angående projekt i Brasilien, Indien och Kina. Enligt Energimyndigheten uppgår den kontrakterade projektportföljen till ca 2 miljoner ton koldioxid-ekvivalenter, varav hälften från projekt rörande gemensamt genomförande i Östeuropa och hälften från projekt inom mekanismen för ren utveckling i utvecklingsländerna.

I propositionen redovisas också att Riksrevisionen inte haft någon invändning i revisionsberättelsen för år 2005 avseende Energimyndigheten eller Svenska kraftnät. Riksrevisionen har i en rapport som framlades i oktober 2005 granskat hur ett antal statliga myndigheter, däribland Svenska kraftnät, handlägger marklösenärenden. I februari 2006 presenterade Riksrevisionen en granskning rörande förutsättningarna för en effektiv tillsyn över kvaliteten i överföringen (RiR 2006:3) innehållande olika rekommendationer. I propositionen redogörs för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av nämnda granskningar.

Motionerna

I Socialdemokraternas motion 2006/07:Fi244 argumenteras det för vilka åtgärder som behöver vidtas inom energiområdet, bl.a. för att bryta Sveriges oljeberoende fram till år 2020. I motionen förordas bl.a. dels nya

program för investeringar och forskning för att minska förbrukningen och beroendet av olja, dels åtgärder för energieffektivisering och en intensifierad satsning på förnybar elproduktion.

Behovet av en långsiktig energipolitik framhålls i motion 2006/07:N321 (s). Motionärerna anser att kärnkraftsavvecklingen tillsammans med oljans osäkra framtid ställer krav på att alternativa energikällor tas fram. I motionen berörs bl.a. bioenergi och vindkraft.

I motion 2006/07:N268 (m) förordas ett riksdagsuttalande rörande behovet av en energipolitik för jobb och tillväxt i den energiintensiva industrin. Motionärerna anför bl.a. att politiken måste ge utrymme för fortsatta investeringar i skogsindustrin i Östergötlands län och att Sverige kan öka sin elproduktion inom kraftvärmesektorn.

Vikten av tydliga spelregler beträffande en eventuell fortsatt förtida avveckling av de svenska kärnkraftverken betonas i motion 2006/07:N279 (m) samtidigt som näringslivets behov av tydliga besked om de svenska elpriserna framgent understryks.

En energipolitik för tillväxt efterlyses i motion 2006/07:N238 (fp). Motionären menar att energipolitiken måste syfta till att underlätta för investeringar i ny elproduktion och att det är viktigt att politiken framöver utgår från de faktiska förhållandena, dvs. vad som är möjligt med dagens teknik och kommersiellt gångbart.

Ett tillkännagivande om den svenska basindustrins behov av förbättrande villkor när det gäller elförsörjningen föreslås i motion 2006/07:N365 (kd). Motionären anser att den nya energipolitiken måste välkomna initiativ som kan öka utbudet på elmarknaden och ge incitament till investeringar i ny elproduktion.

Vänsterpartiet pekar i motion 2006/07:MJ266 på behovet av åtgärder för energieffektivisering. Motionärerna vill bl.a. tydliggöra ansvaret för dessa frågor genom att skapa ett råd eller centrum för energieffektivisering med uppgift att bl.a. specificera höjda målsättningar, föreslå nya åtgärder på området och genomföra uppföljningar. Vidare förordas att en nationell handlingsplan för effektivare energiutnyttjande innehållande årliga mål tas fram. I motionen föreslås även att målet för förnybar energi inom systemet för elcertifikat ska höjas. Därtill förordas ett riksdagsuttalande om att regeringen bör anmodas att återkomma med förslag om hur energiforskningen kan stärkas.

Även i motion 2006/07:N296 (v) betonas behovet av olika åtgärder när det gäller energieffektivisering. I likhet med nyssnämnda motion förordas i motionen riksdagsuttalanden om att regeringen bör anmodas att lämna förslag om hur ett råd eller centrum för energieffektivisering kan skapas samt återkomma med en handlingsplan för effektivare energiutnyttjande med årliga mål. Ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur målet för förnybar energi inom systemet med elcertifikat kan ökas till år 2016 före-

slås också. Därtill föreslås att en utredning tillsätts med uppdrag att se över förutsättningarna för att ta ytterligare en kärnkraftsreaktor ur drift senast år 2010.

Miljöpartiet förordar i motion 2006/07:MJ391 ett riksdagsuttalande om behovet av samtal mellan företrädare för de politiska partierna, staten, näringslivet, kommunerna och landstingen för att nå en bred enighet kring åtgärder för att avveckla landets oljeberoende. Vidare föreslås att lokala oljeavvecklingsplaner ska uppmuntras. Motionärerna önskar även ett tillkännagivande om att en särskild myndighet med ansvar för energieffektivisering inrättas. I motionen framhålls det också att en fortsatt satsning på kärnkraften i Sverige motverkar syftet med satsningar på åtgärder som energieffektivisering och utbyggnaden av förnybar elproduktion. Motionärerna förespråkar därför ett stopp för ytterligare tillstånd för effekthöjningar och för prospektering efter uran.

En särskild myndighet för energieffektivisering eller ett centrum för energieffektivisering efterlyses även i Miljöpartiets motion 2006/07:N345, och ett tillkännagivande därom anmodas. När det gäller kärnkraften förordas i motionen ett riksdagsuttalande om att kärnkraften bör avvecklas inom tolv år.

Vissa kompletterande uppgifter

Mål för energipolitiken

Våren 2002 beslutade riksdagen om nuvarande riktlinjer för energipolitiken (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17). Beslutet baserade sig, i likhet med den energipolitiska uppgörelse som träffades år 1997, på en överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet. Enligt 2002 års energipolitiska beslut är den svenska energipolitikens mål att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på gentemot omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Härigenom främjas en god ekonomisk och social utveckling i hela Sverige.

Vissa tidigare beslut rörande kärnkraften

Enligt 1997 års energipolitiska beslut skulle de två kärnkraftsreaktorerna i Barsebäck – varav den andra under vissa villkor – ställas av. Det energipolitiska beslut riksdagen fattade våren 2002 innebar, enligt vad som då angavs, en bekräftelse på att 1997 års energipolitiska riktlinjer låg fast.

I november 1999 stängdes den första reaktorn i Barsebäck. Vid utgången av maj 2005 stängdes även Barsebäck's andra reaktor. Riksdagen hade dessförinnan vid tre tillfällen (åren 2000, 2001 och 2003) prövat villkoren för en stängning av Barsebäck 2 utan att finna att de uppställda

villkoren för en avställning var uppfyllda. Vid det sistnämnda tillfället, våren 2003, beslöt riksdagen att stängningen av Barsebäcks andra reaktor skulle hanteras tillsammans med de då pågående förhandlingarna med kraftindustrin och uttalade samtidigt att det borde vara regeringen som på grundval av antingen förhandlingarna eller i annat fall i enlighet med lagen (1997:1320) om kärnkraftens avveckling avgör när en stängning vore möjlig (prop. 2002/03:85, bet. 2002/03:NU11). Hösten 2004 meddelade regeringens förhandlare (generaldirektör Bo Bylund) att någon förhandlingslösning inte kunde nås med kraftföretagen. Kort därefter presenterade den socialdemokratiska regeringen, Centerpartiet och Vänsterpartiet ett dokument med en strategi för den fortsatta avvecklingen av kärnkraften. Enligt strategin, vilken redovisats för riksdagen (prop. 2004/05:62) men ej varit föremål för riksdagsbeslut, skulle Barsebäck 2 stängas under år 2005. Vidare framgick att en prövning av de äldsta reaktorerna borde ske ett par år efter stängningen av Barsebäcks andra reaktor. I december 2004 beslutade regeringen att Barsebäck 2 skulle stängas vid utgången av maj 2005.

Kommissionen mot oljeberoende

I december 2005 tillsatte den dåvarande regeringen en kommission som skulle utarbeta ett övergripande program för att minska Sveriges oljeberoende. I den rapport som Kommissionen mot oljeberoende presenterade i juni 2006 – På väg mot ett oljefritt Sverige – lämnas såväl förslag till nationella mål för energieffektivisering och minskat oljeberoende som förslag till åtgärder. Som nationellt mål för energieffektivisering föreslogs det att det svenska samhället som helhet till år 2020 bör kunna effektivisera sin energianvändning med ca 20 %. Uppvärmning av bostäder och lokaler bör år 2020 ske i princip helt utan olja. Vägtransporterna, inklusive transporter inom sektorerna jord, skog, fiske och byggande, bör till år 2020 minska sin användning av bensin och diesel med 40–50 %. Industrin bör till år 2020 minska sin oljeanvändning med 25–40 %. Förslagen till åtgärder bygger på fem överordnade strategier. Bland de förslag som lämnas kan nämnas att inrätta ett råd eller centrum för energieffektivisering, att satsa på skogs- och åkerbränslen, att effektivisera elanvändningen i industrin, att öka produktionen av inhemsk förnybar el och att minska användningen av el vid uppvärmning av fastigheter. Andra förslag gäller att staten inte ska engagera sig aktivt för en framtida utökad användning av naturgas i Sverige, att staten aktivt ska stödja lokala och regionala infrastrukturer för biogas från rötning respektive förgasning av biomassa och att Sverige ska bidra till att successivt skärpa EU:s handelssystem med utsläppsrätter.

När det gäller det förslag om att skapa ett råd eller centrum för energieffektivisering som Kommissionen mot oljeberoende lämnat och som även lyfts fram i flera av de här aktuella motionerna kan nämnas att uppgiften

för detta enligt förslaget skulle vara att driva på för en mer offensiv utveckling med sektorsmål, redovisning av utvecklingen för riksdag och regering samt uppföljningar och kontinuerligt höjda målsättningar.

Mål för elcertifikatssystemet

Som redovisats i budgetpropositionen har riksdagen fastställt målet om en ökning med 17 TWh förnybar el till år 2016 i förhållande till 2002 års nivå. I detta sammanhang kan erinras om vad näringsutskottet anförde i samband med att riksdagen godkände målet (bet. 2005/06:NU17). Enligt utskottets mening föreföll den av regeringen föreslagna ambitionsnivån om en höjning med 17 TWh förnybar elproduktion till år 2016 jämfört med 2002 års nivå vara väl avvägd. Nivån innebär att den elproduktion av förnybar el som totalt ges stöd från elcertifikatssystemet kommer att uppgå till ca 23,5 TWh år 2016, inklusive den elproduktion om 6,4 TWh som ingick i systemet vid dess start i maj 2003. Utskottet såg även positivt på att återkommande översyner av systemet skulle genomföras. I detta sammanhang kan tilläggas att det i den aktuella propositionen framhölls, när det gäller kontrollstationen år 2008, att det därmed skapas möjligheter för att senare fatta beslut om att höja ambitionsnivån inom elcertifikatssystemet med upp till 2 TWh till år 2016 (prop. 2005/06:154 s. 41). I en reservation (m) förordades att ambitionsnivån till år 2016 borde fastställas till 15 TWh, medan det i en annan reservation (mp) förespråkades att en nivå om 21 TWh till år 2016 borde sättas som utgångspunkt för kvotplikten.

EG:s direktiv om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster

Det bör med anledning av de motioner vari förordas att regeringen bör återkomma med förslag till ett nationellt mål rörande energieffektivisering erinras om att enligt EG:s direktiv (2006/32/EG) om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster, som antogs i december 2005, ska medlemsstaterna anta ett nationellt vägledande mål om minst 9 % energieffektivisering, som ska uppnås under direktivets nionde tillämpningsår. De nationella energibesparingarna ska mätas fr.o.m. den 1 januari 2008. Vidare ska varje medlemsland fastställa ett mellanliggande vägledande energibesparingsmål för direktivets tredje tillämpningsår. Direktivet ska vara genomfört den 1 januari 2008 vad gäller nationell statistik samt i övrigt den 17 maj 2008. Senast den 30 juni 2007 ska medlemsstaterna utarbeta ett förslag till nationell plan för energieffektivisering.

I juni 2006 beslutade den dåvarande regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till hur EG:s direktiv om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster ska genomföras i Sverige (dir. 2006:89). Utredaren ska utarbeta förslag till lämplig organisation, de författningar eller författningsändringar som behövs och övriga åtgärder för att underlätta genomförandet. Vidare framgår av utredningsdirektivet att utredaren ska föreslå ett nationellt vägledande mål för energieffektivise-

ring. Enligt direktivet skulle uppdraget delredovisas den 15 november 2006, och senast 31 januari 2007 ska utredaren lämna ett förslag till nationell plan för energieffektivisering. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 november 2007. Någon utredare har emellertid ännu inte utsetts av regeringen. Enligt uppgift från Regeringskansliet bereds denna fråga för närvarande.

Europeiska kommissionens handlingsplan för energieffektivitet

I juni 2005 presenterade Europeiska kommissionen en grönbok om effektivare energiutnyttjande (KOM/2005/265) som grund för en handlingsplan för energieffektivitet. Vid energiministermötet i december 2005 antogs råds slutsatser där man ställde sig bakom grönboken. I slutsatserna framhåller rådet den betydelse energieffektiviseringen har för att nå Lissabonstrategins mål om ökad konkurrenskraft och sysselsättning. En handlingsplan för energieffektivitet presenterades av kommissionen i oktober 2006 (KOM/2006/545). I handlingsplanen presenteras ett ramverk av strategier och åtgärder i syfte att öka insatserna för att förverkliga den sparpotential på över 20 % som beräknas finnas i EU:s årliga förbrukning av primärenergi till år 2020. Kommissionen lyfter i handlingsplanen fram ett paket av 75 prioriterade åtgärder. Vid ministerrådsmötet för energi den 23 november 2006 presenterade kommissionen handlingsplanen för energieffektivisering. Vid detta möte antogs slutsatser om handlingsplanen och en riktlinjedebatt hölls.

Nationellt program för energieffektivisering och energismart byggande.

Våren 2006 behandlade riksdagen propositionen om ett nationellt program för energieffektivisering och energismart byggande (prop. 2005/06:145, bet. 2005/06:BoU9). I propositionen föreslogs bl.a. ett nytt mål för energieffektivisering i bebyggelse och införandet av en lag om energideklarationer av byggnader. Vidare redovisades innehållet i ett nationellt program för energieffektivisering och energismart byggande. Det nya målet för energieffektivisering i byggnader som riksdagen godkände innebär att den totala energianvändningen per uppvärmd areaenhet i bostäder och lokaler ska minska. Minskningen bör vara 20 % till år 2020 och 50 % till år 2050 i förhållande till användningen år 1995. Till år 2020 ska beroendet av fossila bränslen för energianvändningen i bebyggelsesektorn vara brutet, samtidigt som andelen förnybar energi ökar kontinuerligt. I en reservation (m, fp, kd, c) framhölls det att det var viktigt att fokusera på minskningen av användningen av fossila bränslen, och reservanterna förordade att målet borde vara att bostadssektorn skulle minska sitt bidrag till utsläpp av växthusgaser med minst 40 % till år 2020 jämfört med utsläppen år 1995. I en annan reservation (mp) anfördes att målet borde vara att energiförbrukningen inom bostadssektorn skulle minska med minst 25 % till år 2020 och med 60 % till år 2050 i förhållande till användningen år 1995.

Myndighet för energieffektivisering

Med anledning av vad som anförs i några motioner om behovet av att inrätta en särskild myndighet för energieffektivisering kan det erinras om att detta är ett förslag som riksdagen under föregående mandatperiod vid upprepade tillfällen avvisat. Senast frågan hanterades var hösten 2005 (bet. 2005/06:NU3). Näringsutskottet vidhöll vid detta tillfälle sin tidigare bedömning i frågan och framhöll att det inte hade något att erinra mot hur Energimyndigheten sköter dessa uppgifter. Även i en reservation (m, fp, kd) avstyrktes förslaget, medan det tillstyrktes i en annan reservation (mp).

Enligt förordningen (2004:1200) med instruktion för Statens energimyndighet ska myndigheten verka för att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Myndigheten ska vidare inom sitt verksamhetsområde verka för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv energiförsörjning, i båda fallen med en låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat. Därtill ska myndigheten bidra till omställningen till ett ekologiskt uthålligt energisystem. Inom Energimyndigheten ska Energimarknadsinspektionen verka för väl fungerande marknader genom att följa och analysera utvecklingen på el-, naturgas- och fjärrvärmemarknaderna, fullgöra myndighetens uppgifter som nätmyndighet och tillsynsmyndighet enligt el- och naturgaslagarna, verka för ändamålsenliga regelverk och infrastrukturer samt informera konsumenter samt små och medelstora företag om deras förutsättningar att agera på de avreglerade marknaderna.

Interpellation rörande elpriset för basindustrin

Jasenko Osmanovic (s) har i en interpellation (ip. 2006/07:45) ställt till näringsminister Maud Olofsson frågat vad ministern avser att göra för att hålla nere elpriserna för basindustrin för att undvika en nedläggning av Utansjö bruk inom Rottneroskoncernen. I debatten den 17 november 2006 framhöll näringsministern bl.a. att Sverige, trots ökande elpriser, är ett av de länder där den totala elkostnaden för den elintensiva industrin är som lägst. De elintensiva företagen betalar inte elcertifikatsavgift och blir helt skattebefriade under förutsättning att de deltar i programmet för energieffektivisering. Vidare erinrades det om att regeringen aviserat att det bör undersökas hur konkurrensen på elmarknaden kan förstärkas och att möjligheterna att helt eller delvis lösa upp samägandet i kärnkraften ska utredas.

Riksrevisionens styrelses framställning angående kvaliteten i elöverföringen

Det kan, med anledning av att Riksrevisionens rapport om kvaliteten i elöverföringen (RiR 2006:3) omnämns i budgetpropositionen, påminnas om att Riksrevisionens styrelse inkommit med en framställning till riksdagen angående kvaliteten i elöverföringen (2005/06:RRS24). Enligt planeringen avser näringsutskottet att behandla framställningen under våren 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det ställer sig bakom den inriktningen av energipolitiken som presenteras i budgetpropositionen. Sålunda anser utskottet att politiken ska skapa villkor för en effektiv energianvändning och en kostnadseffektiv energiförsörjning som svarar mot högt ställda krav på skyddet för hälsa, miljö och klimat. En grundförutsättning för dagens moderna samhälle är en god tillgång på såväl elektrisk kraft som annan energi. För att landets industri ska kunna fortsätta att generera exportintäkter och skapa nya arbetstillfällen krävs dessutom god tillgång på energi till internationellt klart konkurrenskraftiga priser. Energipolitiken måste därför ge långsiktiga spelregler till energimarknadens aktörer. Ett tydligt, stabilt och långsiktigt regelverk för produktion och distribution av energi samt för en effektiv hushållning är nödvändigt för att skapa goda villkor för investeringar i ny kraftproduktion. Det sagda innebär att energipolitiken måste bidra till att svenska företag, inte minst den energiintensiva svenska basindustrin, och hushåll ska kunna lita på att det finns energi till internationellt konkurrenskraftiga priser i framtiden.

För att uppnå detta är det enligt utskottets uppfattning en viktig politisk uppgift att säkerställa goda konkurrensförhållanden på energimarknaderna. Därför behöver konkurrenstillsynen och övervakningen stärkas såväl i Sverige som inom EU. Vidare är en effektiv tillsyn av nätverksamheten angelägen. För att skapa goda marknadsförutsättningar bör politiken enligt utskottets uppfattning, i likhet med vad regeringen anfört, också inriktas på att vidareutveckla den gemensamma nordiska elmarknaden, stärka överföringskapaciteten mellan länderna och främja en fortsatt integrering med övriga elmarknader inom EU. Även den i budgetpropositionen aviserade prövningen av om det finns förutsättningar för att helt eller delvis lösa upp samägandet av kärnkraften bör nämnas i detta sammanhang.

Utskottet anser att Sverige både kan och bör använda energin effektivare. Av detta skäl välkomnar utskottet den i propositionen aviserade översynen rörande incitamenten för energieffektivisering inom industrin och hushållen.

Sammanfattningsvis anser utskottet att den inriktning av energipolitiken som framläggs i budgetpropositionen och som utskottet här ställer sig bakom ligger väl i linje med vad som förordas i motionerna 2006/07:N268 (m), 2006/07:N279 (m), 2006/07:N238 (fp) och 2006/07:N365 (kd), vilka därigenom kan anses helt eller delvis tillgodosedda och därför kan avstyrkas.

I två av de här aktuella motionerna – 2006/07:MJ266 (v) och 2006/07:N296 (v) – har förslag framlagts rörande målen inom politikområdet: dels beträffande förnybar el inom systemet med elcertifikat, dels angående nationella mål för effektivare energitnyttnings. Med anledning av dessa förslag vill utskottet erinra om att regeringen i budgetpropositionen, som tidigare redovisats, har meddelat sin avsikt att vid ett senare tillfälle återkomma samlat med förslag till nya mål för politikområdet. Vidare åligger det Sverige enligt EG:s direktiv om effektiv slutanvändning av energi och om

energitjänster att anta ett nationellt vägledande mål beträffande energieffektivisering. Som i det föregående nämnts bereds denna fråga för närvarande inom Regeringskansliet. Mot denna bakgrund ser utskottet inget skäl för riksdagen att bifalla de här aktuella motionerna. Utskottet ser heller inget skäl för riksdagen att tillmötesgå kraven om att inrätta ett särskilt råd eller centrum för energieffektivisering i enlighet med vad som efterfrågas i motionerna 2006/07:MJ266 (v) och 2006/07:N296 (v) eller förslagen om en särskild myndighet för energieffektivisering i linje med vad som förordas i motionerna 2006/07:MJ391 (mp) och 2006/07:N345 (mp). Även dessa yrkanden bör således avslås av riksdagen.

Beträffande energiforskning, som berörs i motionerna 2006/07:Fi244 (s) och 2006/07:MJ266 (v) och de förslag som däri framläggs om insatser för att minska oljeberoendet respektive om åtgärder för att stärka energiforskningen, vill utskottet till att börja med påpeka att det återkommer till anslaget för energiforskning i avsnittet om anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi. I detta sammanhang vill utskottet även framhålla att det delar den åsikt som ges uttryck för i budgetpropositionen om att en målmedveten satsning på forskning, i nära samverkan med andra länder och den internationella forskarvärlden, behövs för att uppnå en långsiktigt hållbar energiförsörjning. Fokus måste dock, som regeringen anfört, ligga på energiformer som är miljömässigt gynnsamma och som kan förväntas bli kommersiellt gångbara, och på områden där Sverige har förutsättningar att vara internationellt konkurrenskraftigt. Det är även viktigt, anser utskottet, att betona att inga forskningsområden ska uteslutas på politiska grunder.

När det gäller kraven i motionerna 2006/07:N296 (v), 2006/07:MJ391 (mp) och 2006/07:N345 (mp) om en förtida avveckling av kärnkraften vill utskottet understryka att det ställer sig bakom uttalandet i propositionen om att det under mandatperioden 2006–2010 inte kommer att tas några nya politiska beslut om avveckling. Det sagda innebär även att utskottet sluter upp bakom att det under nämnda period inte heller kommer att ges några förnyade driftstillstånd till de två reaktorer som redan stängts och att förbudet mot att uppföra nya reaktorer kommer att bestå.

Med hänvisning till det sagda avstyrks samtliga i denna del behandlade motionsyrkanden.

Vattenfall AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden rörande Vattenfall AB. Utskottets mening är att kraven i de här aktuella motionerna inte bör påverka Vattenfalls uppgift eller inverka på regeringens förvaltning av bolaget.

Jämför reservationerna 4 (s), 5 (v) och 6 (mp).

Motionerna

Vattenfalls roll i energipolitiken tas upp i motion 2006/07:N330 (s), och motionärerna framhåller att statsmakterna i större utsträckning bör använda sig av kraften i det statliga ägandet. Företaget kan genom sin starka ställning bidra till ordentliga forsknings- och utvecklingsinsatser, men måste också i sin prispolitik ta ett samhällsansvar, anförs det i motionen.

För att skapa en bättre konkurrens på elmarknaden bör staten se över möjligheten att dela upp Vattenfall AB i två separata koncerner, en för produktion och en för övrig verksamhet inklusive elhandel, anförs det i motion 2006/07:N229 (m), och ett riksdagsuttalande om det förordas.

Två riksdagsuttalanden rörande Vattenfall AB föreslås i motion 2006/07:N296 (v). För det första anser motionärerna att Vattenfall behöver tydligare politiska riktlinjer för sin verksamhet och att bolagets insatser för energiomställningen, såväl i Sverige som i andra länder, måste öka. Genom ändrade ägardirektiv ska bolaget styras att öka sina investeringar i förnybar energi samtidigt som det ska säkerställas att projekt utomlands drivs på ett ekologiskt och socialt ansvarsfullt sätt. För det andra förordas en utredning om hur en del av Vattenfalls vinst kan reserveras för en fond för forskning, utveckling, investeringskapital och kommersialisering av förnybara energislag.

I Miljöpartiets motion 2006/07: MJ391 anförs att regeringen, genom ägardirektiv och styrelsetillsättningar, bör förmå Vattenfall att överge satsningen på koldioxidavskiljning och lagring mot bakgrund av att företaget använder en sådan teoretisk framtida möjlighet till att berättiga utbyggnaden av nya koleldade kraftverk. Koldioxidavskiljning och lagring kan inte vara en slutgiltig lösning på samma sätt som förnybar energi, anser motionärerna.

Ett antal riksdagsuttalanden rörande Vattenfall AB förordas i motion 2006/07:N338 (mp). För det första föreslås ett tillkännagivande om att Vattenfalls affärsidé ska vara att förvalta vattenkraften och i övrigt producera el och energitjänster på ett sätt som överensstämmer med den miljö- och energipolitik som riksdagen beslutat om, att inom denna ram tjäna kunderna genom god leveranssäkerhet och låga priser och att långsiktigt ge god utdelning på kapitalet. Vidare föreslås riksdagsuttalanden om att bolagets verksamhet i Tyskland (Vattenfall Europe) respektive i Polen (Vatten-

fall Poland) ska säljas; svenska medborgare har, varken som ägare eller konsumenter, någon nytta av att Vattenfall driver brunkolsbrytning, kol-kraftverk eller åldrande kärnkraftverk utomlands. Även ett tillkännagivande om att Vattenfalls kärnkraftsverksamhet bör skiljas ut som ett eget bolag och att Vattenfall bör köpa ut minoritetsägarna i Forsmark och Ringhals samtidigt som bolaget avyttrar sin andel i Oskarshamnsverket anmodas. I motionen anförs att en uppdelning av Vattenfall i ett separat bolag för kärnkraft samt ett eller flera bolag för vattenkraft, fjärrvärme m.m. skulle gynna konkurrens och transparens. Likaså borde även distributionen av el vara separat organiserad. Med anledning därav förordas i motionen ett femte riksdagsuttalande gällande att regeringen bör utreda möjligheterna att organisera om Vattenfalls övriga verksamhet på ett sätt som befrämjar konkurrens och transparens. För det sjätte föreslås ett tillkännagivande om att Vattenfall årligen bör få ett tydligt mål att minska sina utsläpp av växthusgaser. Ett sjunde riksdagsuttalande som motionärerna förespråkar gäller dels att Vattenfalls budget för lobbying ska hållas på en låg nivå samt särredovisas, dels att bolaget bör lämna olika organisationer såsom Svensk Energi, Svenskt Näringsliv och Fjärrvärmeföreningen. Anledning till detta anges vara, när det gäller de båda förstnämnda organisationerna, att dessa motarbetar kärnkraftsavvecklingen och klimatpolitiken.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagsbeslut rörande Vattenfall AB

Riksdagen beslutade våren 1991 (prop. 1990/91:87, bet. 1990/91:NU38) att överföra huvuddelen av verksamheten i Statens vattenfallsverk till ett aktiebolag, Vattenfall AB, och att avskilja verksamheten i storkraftnätet till en särskild organisation. Genom bolagiseringen skulle bl.a. effektiviseringen och rationaliseringen av Vattenfalls verksamhet underlättas.

I en proposition (prop. 1991/92:49) som den nytillträdde regeringen presenterade hösten 1991 behandlades Vattenfalls kapitalstruktur och frågan huruvida riktlinjer för Vattenfalls verksamhet skulle underställas riksdagen. Förslaget i propositionen var att Vattenfall AB så långt det är möjligt skulle verka under samma förutsättningar som icke-statligt ägda företag.

I samband med det energipolitiska beslut riksdagen fattade våren 1997 (prop. 1996/97:84, bet. 1996/97:NU12) godkändes riktlinjer för såväl verksamheten vid Vattenfall AB som energipolitiken, vari bolaget berördes. Beträffande de förstnämnda riktlinjerna föreslogs det i propositionen att Vattenfall inom ramen för kravet på affärsmässighet skulle ägna särskild uppmärksamhet åt utvecklingen av ny elproduktionsteknik och därmed bidra till en svensk elförsörjning som är ekologiskt och ekonomiskt uthållig. I det avsnitt i propositionen som berörde riktlinjer för energipolitiken, vilket även detta godkändes av riksdagen, framhölls det att Vattenfalls huvuduppgift är att inom ramen för kravet på affärsmässighet bidra till en svensk elförsörjning som är ekologiskt och ekonomiskt uthållig och som

ger svensk industri och samhället i övrigt el till konkurrenskraftiga priser. Vidare sades det att resurser som skapas inom Vattenfall ska användas för utveckling av ny elproduktionsteknik och för investeringar som behövs för omställningen.

Det kan i detta sammanhang även nämnas att riksdagen våren 2005 behandlade Riksrevisionens styrelses framställning rörande granskningen av Vattenfall AB (2004/05:RRS5, bet. 2004/05:NU12). Framställan gällde bolagets uppdrag, formerna för ägarstyrning samt möjligheten till insyn och kontroll av utländska dotterbolag. Samtliga förslag avstyrktes av näringsutskottet. Andra uppfattningar gavs uttryck för i reservationer (m, fp, kd, c i olika konstellationer).

Vattenfalls bolagsordning

Vattenfall AB ska enligt bolagsordningen inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster inom områden som befrämjar, stöder eller kompletterar energiverksamheten, företrädesvis inom data- och telekommunikationsområdena samt abonnemangsrelaterade produkter och tjänster. Därutöver ska bolaget bedriva entreprenad- och konsultverksamhet inom främst energiområdet. Bolaget ska vidare direkt eller genom dotter- och intressebolag äga och förvalta dels fastigheter, dels aktier och andra värdepapper med anknytning till nämnda verksamheter. Därjämte ska bolaget bedriva annan med det föregående förenlig verksamhet.

Det bör i detta sammanhang erinras om att formuleringen i bolagsordningen om att företaget ska vara ledande i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning tillkom vid en ändring i bolagsordningen vid Vattenfalls stämma i april 2005. Till protokollet lades i bilaga ägarens motivering till ändringen. Av nämnda dokument framgår bl.a. att regeringen vill att Vattenfall ska öka sina satsningar inom förnybar energi för att ta en ledande roll i omställningsarbetet. Bolaget bör kunna svara för minst 5 TWh ny elproduktion från förnybar energi inom vindkraft, bioenergi och solenergi i Sverige från 2002 års nivå till år 2010 under förutsättning att de stödsystem som finns bevaras, relevanta tillstånd ges inom rimlig tid och att bolaget har möjlighet att förvärva rättigheter på affärsmässiga villkor.

Ägandet av svenska kärnkraftsanläggningar

Ägandet av den svenska kärnkraftsproduktionen har redovisats i Energi-marknadsinspektionens rapport om ägarstrukturen på elmarknaden (2006). Den svenska kärnkraftsproduktionen bedrivs i bolagen Ringhals AB, Forsmark Kraftgrupp AB och Oskarshamn Kraftgrupp AB (OKG AB). Ringhals AB ägs till 70,4 % av Vattenfall AB och till 29,6 % av Eon Kärnkraft Sverige AB. Eftersom Ringhals AB i sin tur ägde Barsebäck

AB till 100 %, tillföll även Barsebäcks elproduktion Vattenfall och Eon i proportion till deras dåvarande ägarandelar i Ringhals AB, fram till Barsebäcks avveckling i maj 2005. Verksamheten i Forsmarks kärnkraftsverk bedrivs i bolaget Forsmarks Kraftgrupp AB. Detta bolag ägs till 66 % av Vattenfall AB, 25,5 % av Mellansvensk Kraftgrupp AB och till 8,5 % av Eon Kärnkraft Sverige AB. Ägandet i Mellansvensk Kraftgrupp AB fördelas i sin tur på Fortum Generation AB med 86,9 %, Skellefteå Kraft AB med 7,7 % och Eon Kärnkraft Sverige AB med 5,35 %. Det totala ägandet i Forsmark Kraftgrupp AB blir således: Vattenfall ca 66 %, Fortum ca 22 %, Eon ca 10 % och Skellefteå Kraft ca 2 %. OKG AB är ett dotterbolag till Eon Kärnkraft Sverige AB, som äger 54,5 % av bolaget. Vidare är OKG AB ett intressebolag till Fortum Power and Heat AB, som äger resterande 45,5 %.

Vattenfalls verksamhet i Tyskland och Polen

Vattenfalls verksamhet i Tyskland koordineras genom Business Group Vattenfall Europe. Företaget producerar, transiterar, distribuerar och säljer el och värme i Tyskland. Enligt Vattenfalls årsredovisning för år 2005 är bolagets marknadsposition i Tyskland nummer tre inom elproduktion, nummer fyra inom elförsäljning till slutkund, nummer tre inom transmission och nummer fyra inom eldistribution. Inom fjärrvärme är Vattenfall den största aktören. Antalet anställda i Tyskland uppgår till drygt 20 000, vilket utgör ca 62 % av antalet anställda i koncernen totalt. Nettoomsättningen (extern) i Tyskland år 2005 uppgick till drygt 70 miljarder kronor, vilket kan jämföras med att koncernens totala omsättning samma år uppgick till drygt 129 miljarder kronor. Antalet elkunder i Tyskland uppgick till drygt 2,9 miljoner och antalet nätkunder till närmare 3,4 miljoner. Företagets elproduktion i Tyskland år 2005 uppgick till 75,9 TWh och värmeproduktionen till 15,4 TWh. Vattenfalls elproduktion i Tyskland består till drygt 87 % av fossilkraft, huvudsakligen baserad på egen brunkolsbrytning. Därtill produceras el med kärnkraft (8 %) och vattenkraft (5 %). Värmeproduktionen domineras av fossilkraft (93 %) men omfattar även biobränsle och avfall (7 %).

I Polen samordnas Vattenfalls verksamhet genom Business Group Vattenfall Poland. Vattenfall producerar, distribuerar och säljer el och värme i Polen. Enligt 2005 års årsredovisning är Vattenfall den största utländska investeraren i Polen. Vidare är Vattenfall det största privatiserade distributionsbolaget med en marknadsandel på omkring 9 % inom försäljning och 11 % inom distribution. Därtill är Vattenfall den största värmeproducenten i Polen med en marknadsandel på 27 %. Antalet anställda i Polen uppgår till ca 3 000, dvs. drygt 9 % av koncernen totalt. Nettoomsättningen (extern) uppgick till närmare 9 miljarder kronor. Antalet elkunder respektive nätkunder uppgick till drygt 1,1 miljoner. Vattenfalls elproduktion i

Polen år 2005 uppgick till 3,4 TWh och värmeproduktionen till 11,4 TWh. Såväl Vattenfalls el- som värmeproduktion i Polen sker enligt årsredovisningen enkom med hjälp av fossilkraft.

Av protokoll fört vid Vattenfalls årsstämma i april 2006 framgår att bolaget planerar att fram till år 2010 investera totalt 104 miljarder kronor, varav 54 miljarder i Tyskland, 42 miljarder i Norden och 8 miljarder i Polen. Största delen av investeringarna, 70 miljarder kronor, planeras inom produktion, 29 miljarder kronor inom nätverksamhet och resterande 5 miljarder inom övrig verksamhet.

Pilotanläggning för ett koldioxidfritt kolkraftverk

Vattenfall meddelade i maj 2005 att bolaget avser att bygga världens första pilotanläggning för ett koldioxidfritt kolkraftverk, baserad på s.k. oxyfuelteknik, vilket innebär att koldioxiden från förbränningen avskiljs och görs flytande för att sedan lagras i berggrunden. Anläggningen byggs i anslutning till Vattenfalls kolkraftverk Schwarze Pumpe i östra Tyskland, och investeringen beräknas uppgå till 370 miljoner kronor. Arbetet påbörjades i maj 2006 och anläggningen beräknas vara i drift i mitten av år 2008.

Utskottets ställningstagande

I två av de här aktuella motionerna – 2006/07:N229 (m) och 2006/07:N338 (mp) – berörs statens ägande av Vattenfall, och det har bl.a. framförts förslag om att på olika sätt dela upp bolaget i mindre enheter och att viss del av verksamheten ska säljas ut. Utskottet vill med anledning av dessa motioner anföra följande. När det gäller statens ägande av Vattenfall är det utskottets uppfattning att det i nuläget inte är aktuellt att sälja bolaget. Staten bör således kvarstå som huvudägare till bolaget, och Vattenfall bör följaktligen förbli ett statligt företag även under innevarande mandatperiod. Att sälja ut Vattenfall till en utländsk ägare ser utskottet ingen anledning till, bl.a. mot bakgrund av att företaget är en dominerande aktör på en marknad som i vissa avseenden fungerar mindre väl. Rörande förslagen om en uppdelning av koncernen i mindre enheter vill utskottet instämma i att det kan finnas fördelar med ett sådant förfaringssätt. Som anförs i motion 2006/07:N229 (m) skulle en uppdelning av Vattenfall kunna bidra till en ökad konkurrens på elmarknaden. I avvaktan på att regeringen återkommer med förslag på vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra konkurrensen på elmarknaden, anser emellertid utskottet att riksdagen inte nu bör tillmötesgå kraven om ett uttalande i frågan. Beträffande vad som förordas i motion 2006/07:N338 (mp) rörande Vattenfall och ägandet av den svenska kärnkraftsverksamheten vill utskottet erinra om den i budgetpropositionen aviserade utredningen med uppdrag att, som i ett led att skärpa konkurrensen, se över möjligheterna att minska samägandet av de svenska kärnkraftverken. Enligt utskottets mening bör motionen i denna del därigenom kunna anses tillgodosedd, och den avstyrks.

Rörande Vattenfalls roll och uppgift som diskuteras i några av de här aktuella motionerna vill utskottet framhålla det självklara att Vattenfall har att verka utifrån gällande bolagsordning, vilken i det föregående redovisats. Enligt utskottet bör Vattenfall även i framtiden ha förutsättningar att spela en viktig roll på energimarknaden och kan också komma att spela en roll i den framtida energipolitiken. Samtidigt är det centralt att komma ihåg att Vattenfall är verksamt på en internationellt konkurrensutsatt marknad och därför måste ha samma spelregler som sina konkurrenter. I annat fall skapas en konkurrensnackdel för Vattenfall, vilket leder till en försämring av bolagets resultat. Att riksdagen skulle verka för att ändra bolagets verksamhetsinriktning i enlighet med vad som föreslås i motionerna 2006/07:N296 (v) och 2006/07:N338 (mp) tar utskottet avstånd ifrån. Med anledning av vad som sägs i motion 2006/07: MJ391 (mp) om bolagets projekt för koldioxidavskiljning och lagring vill utskottet, för det första, ge uttryck för sin uppfattning att det inte ser det som en uppgift för riksdagen att försöka styra vilka forskningsprojekt som bolaget ska satsa på. För det andra vill utskottet understryka sin åsikt att bolaget måste bedriva sin verksamhet efter de förutsättningar som gäller på respektive marknad. Tyskland, liksom stora delar av världen i övrigt, har inte samma gynnsamma förutsättningar som Sverige när det gäller elproduktion utan är beroende av fossila bränslen. Tvärtom ser utskottet positivt på åtgärder som vidtas med syfte att försöka minska utsläppen av växthusgaser.

Förslaget i motion 2006/07:N338 (mp) om att Vattenfall bör åläggas att årligen minska sina utsläpp uppfattar inte utskottet som effektivt ur ett miljöperspektiv, och det skulle samtidigt innebära ett hinder för Vattenfalls möjligheter att konkurrera på lika villkor som sina konkurrenter. Beträffande förslaget i nyssnämnda motion om att ålägga bolaget särskilda krav när det gäller den ekonomiska redovisningen förutsätter utskottet att Vattenfall följer god redovisningssed och de regler och lagar som styr informationsgivningen från företaget. Att i detta avseende därutöver ställa några särskilda krav på Vattenfall tar utskottet avstånd ifrån. Förslaget att utreda möjligheten att avsätta bolagets vinst till en särskild fond för forskning, utveckling och kommersialisering av förnybara energislag i linje med vad som förordas i motion 2006/07:N296 (v) ser utskottet inte heller som aktuellt.

Med det anförda avstyrks samtliga här behandlade motioner i berörda delar.

Affärsverket svenska kraftnät

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner rörande den planerade nya överföringsförbindelsen för el mellan Närke och Skåne (Sydlinken) med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen att avgöra vilken teknik som ska användas. Vidare godkänner riksdagen regeringens förslag till investeringsplan beträffande perioden 2007–2009 för Svenska kraftnät och bemyndigar regeringen att för år 2007 ge affärsverket finansiella befogenheter i enlighet med vad regeringen förordar.

Jämför reservation 7 (mp).

Propositionen

Investeringsplan

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för perioden 2007–2009 för Affärsverket svenska kraftnät. Planen överensstämmer med Svenska kraftnäts förslag till regeringen. Investeringsplanen syftar främst till att upprätthålla en god drift- och personsäkerhet i stamnätet.

Svenska kraftnäts förslag till investerings- och finansieringsplan för åren 2007–2009 omfattar åtgärder i stamnätet inklusive utlandsförbindelser och utrustning för telekommunikation. De planerade investeringarna under perioden beräknas till högst 2 660 miljoner kronor, varav 800 miljoner kronor avser investeringar under år 2007. Investeringarna i stamnätet ska genomföras dels i befintliga anläggningar, s.k. reinvesteringar, om 610 miljoner kronor, dels som nyinvesteringar om 2 050 miljoner kronor. Av nyinvesteringarna avser 65 miljoner kronor investeringar i utrustning för telekommunikation.

Som en följd av störningen i september 2003, vilken innebar att södra Sverige och Själland blev utan el, upprättades bl.a. en förstärkt plan för förnyelse av transformator- och fördelningsstationerna i stamnätet. Planen innebär att två sådana stationer om året byggs om till en investeringskostnad om mellan 150 och 200 miljoner kronor per år. Vidare finns ett behov av omfattande åtgärder för att förstärka korrosionsskyddet i kraftledningsnätet och förnyelse av topplinor. Inom ramen för Nordel – samarbetsorganet för systemansvariga företag i Norden – arbetar Svenska kraftnät med att identifiera flaskhalsar i överföringsnäten som kan begränsa elhandeln och elöverföringen inom Norden. I juni 2004 presenterade Nordel ett paket med fem strategiska projekt som syftar till att förbättra förutsättningarna för den nordiska elmarknaden. Svenska kraftnät medverkar i genomförandet av tre av dessa. På sträckan Nea – Järpströmmen mellan Norge och Sverige har Svenska kraftnät påbörjat en ombyggnation av nuvarande 275 kV-ledning till 400 kV (ny ledning). Ombyggnationen planeras vara

färdigställd år 2009, och investeringskostnaden för svensk del beräknas uppgå till 265 miljoner kronor. Projektering pågår även av en ny 400 kV-ledning från Närke till Skåne (Sydlänken). Investeringskostnaden uppskattas till 1 200 miljoner kronor, enligt vad som anförs i budgetpropositionen. Det tredje projektet Svenska kraftnät är involverat i galler en ny likströmsförbindelse mellan Sverige och Finland (Fenno-Skan 2). Denna beräknas vara färdigställd år 2010, och investeringskostnaden för svensk del beräknas uppgå till 1 435 miljoner kronor. Därutöver nämns i propositionen att investeringar sker i en ny 400 kV-ledning mellan Stenkullen och Lindome i syfte att säkra elförsörjningen i Göteborgsområdet. Kostnaden beräknas till 120 miljoner kronor, och ledningen planeras vara färdigställd år 2008. Därtill har beslut fattats om en ny 220 kV-ledning mellan Nacka och Gustavsberg i syfte att förbättra elförsörjningen i Stockholmsområdet. Investeringskostnaden beräknas till 205 miljoner kronor. Därutöver sker en förnyelse av en 220 kV-ledning i södra Norrland mellan Krångede vid Ångermanälven och Horndal i Bergslagen. Investeringen beräknas till 150 miljoner kronor och bedöms vara slutförd år 2007.

Vidare anförs i propositionen att Svenska kraftnät ska uppnå en räntabilitet på justerat eget kapital, efter schablonmässigt avdrag för skatt, på 6 % och ska högst ha en skuldsättningsgrad på 55 %. Kostnadseffektiviteten bör vara minst lika hög som i jämförbara företag.

Finansiella befogenheter

Regeringen föreslår att riksdagen lämnar bemyndigande till regeringen enligt följande:

- att under år 2007 teckna borgen för lån och lämna kreditgarantier intill ett belopp om drygt 1,5 miljarder kronor till förmån för bolag i vilka Svenska kraftnät förvaltar statens aktier,
- att för år 2007 låta Svenska kraftnät ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret till ett sammanlagt belopp om högst 1,5 miljarder kronor,
- att för år 2007 låta Svenska kraftnät placera likvida medel i och utanför Riksgäldskontoret,
- att för år 2007 besluta om delägarlån om högst 300 miljoner kronor till förmån för vilka Svenska kraftnät förvaltar statens aktier,
- att för år 2007 besluta om förvärv och bildande av bolag som ska verka inom Svenska kraftnäts verksamhetsområde intill ett belopp om 10 miljoner kronor samt avyttra aktier intill ett lika stort belopp.

Motionerna

I fyra motioner förordas riksdagsuttalanden om att förstärkningen av stamnätet mellan Hallsberg i Närke och Hörby i Skåne, den s.k. Sydlänken, bör läggas som en markburen kabel.

Detta görs bl.a. i motion 2006/07:N252 (s) vari anfördes att en nedgrävning av Sydlänken bör övervägas. Motionären påpekar att det måste beaktas att marken kan användas för andra ändamål, som exempelvis jordbruksmark och rekreation, samt att eventuell påverkan på människors hälsa måste uppmärksammas.

Även i motion 2006/07:N244 (c) framhålls att den nya kraftledningen bör byggas under jord och ett riksdagsuttalande om det förordas. Motionären anför att även om en markkabel är ett dyrare alternativ kan en sådan innebära många fördelar, t.ex. när det gäller privata markägareintressen, den svenska landskapsbilden och olika turistsatsningar i de berörda regionerna.

En likartad argumentation förs även i motion 2006/07:N288 (c), och också i denna motion förordas ett riksdagsuttalande om att statsmakterna bör välja en markkabel för den planerade kraftledningen.

Sydlänken förs även på tal i motion 2006/07:T406 (s) vari förordas att byggandet av överföringsförbindelsen ska ske med ny teknik (s.k. HVDC), vilken är markbunden. Motionärerna menar att om denna teknik används vid större projekt i Sverige (t.ex. Sydlänken) kommer det att generera behov av forskning och vidareutveckling, vilket skulle gynna svensk forskning på området. Det skulle även öka säkerheten vid väderkatastrofer och minska ingreppen i naturen.

Vissa kompletterande uppgifter

I Svenska kraftnäts investerings- och finansieringsplan 2007–2009 (daterad 2006-02-23) redovisas när det gäller den nya likströmsförbindelsen mellan Sverige och Finland, Fenno-Skan 2, att Svenska kraftnäts styrelse i februari 2005 beslutat att genomföra projektet. Förstärkningen förbättrar den nordiska elmarknadens funktionssätt genom att reducera förekomsten av flaskhalsar mellan länderna, anfördes det. I Sverige krävs även en utbyggnad av 400 kV-nätet i Uppland för att föra ut kraften i stamnätet. Investeringskostnaden på svensk sida bedöms uppgå till ca 1 435 miljoner kronor, varav 225 miljoner kronor kommer att falla ut under perioden 2007–2009.

Svenska kraftnät presenterade i maj 2006 en miljökonsekvensbeskrivning för sträckningen av sjökabeln. I september 2006 redovisades även en miljökonsekvensbeskrivning rörande en ny likströmsledning från Dannebo till Finnböle som också ingår i detta projekt. Enligt planeringen ska Svenska kraftnät inkomma med en koncessionsansökan till Energimyndigheten under hösten 2006. Koncessionsbeslut av regeringen förväntas under hösten 2007 och miljöprövning i domstol hösten 2008. Byggstarten är planerad till våren 2009 och drifttagningen till hösten 2010.

Beträffande den nya förbindelsen mellan Närke och Skåne, Sydlänken, sägs i Svenska kraftnäts investerings- och finansieringsplan att avsikten är att öka driftsäkerheten och överföringsförmågan mellan Mellansverige och Sydsverige. Driftsäkerheten i den södra delen av stamnätet ökar då förmågan att klara annars kritiska driftsituationer avsevärt förbättras genom

ytterligare en stamnätsförbindelse norrifrån. Överföringsförmågan förbättras med ca 500 MW. Beslutet att genomföra projektet fattades av Svenska kraftnäts styrelse i november 2005. Investeringskostnaden är uppskattad till ca 1 400 respektive 1 800 miljoner kronor beroende på val av teknik. Projektet inklusive stationer väntas kosta ca 35 miljoner kronor under treårsperioden.

Svenska kraftnät presenterade i oktober 2006 en förstudie rörande Sydlänken. Förstudien har upprättats som en del av samrådet i tillståndsprocessen och syftar till att tjäna som underlag för densamma. Syftet med förstudien är även att ligga till grund för val av det mest lämpliga stråket inom vilket en sträckning senare kommer att utredas. Fyra alternativa stråk har studerats i förstudien. Två av stråken avser luftledning och två markkabel. Ett stråk för varje tekniklösning ligger öster respektive väster om Vättern. Förstudien behandlar en förstärkning av stamnätet, antingen genom en 400 kV luftburen växelströmsledning eller genom en 300 kV markförlagd likströmskabel. Alternativet med en markförlagd växelströmskabel längs hela sträckan behandlas inte på grund av den alltför höga kostnaden för en sådan lösning. Enligt Svenska kraftnäts planering ska en miljökonsekvensbeskrivning påbörjas under våren 2007 och en koncessionsansökan inlämnas till Energimyndigheten hösten 2008. Koncessionsbeslut av regeringen förväntas hösten 2009, och byggstarten är planerad till mitten av år 2011.

Tilläggs kan att i förstudien om Sydlänken har ett s.k. HVDC-system studerats avsett för överföring med markförlagd kabel. Likströmsöverföring av el, även kallat HVDC-överföring (High Voltage Direct Current), har mestadels använts för överföring över hav, över stora överföringsavstånd på land eller mellan länder med olika växelströmssystem. I ett HVDC-system omvandlas växelström till likström. Strömmen transporteras i kablarna och omvandlas sedan till växelström igen.

I samband med att riksdagen hösten 2004 (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:NU3) och hösten 2005 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:NU3) godkände Svenska kraftnäts investeringsplan för perioderna 2005–2007 respektive 2006–2008 avslogs motioner vari förordades att någon ny likströmskabel till Finland inte skulle byggas. Vid det sistnämnda tillfället framhöll näringsutskottet bl.a. att det föreligger behov av att bygga den planerade kabeln och att den kan ses som rimlig för att ytterligare integrera den nordiska elmarknaden. I en reservation (mp) vidhölls att riksdagen borde göra ett uttalande med innebörden att en ny likströmskabel mellan Sverige och Finland inte skulle byggas. Vidare tydliggjordes vissa ståndpunkter i ett särskilt yttrande (m, fp, kd).

Svenska kraftnäts generaldirektör Jan Magnusson har inför utskottet redogjort för affärsverkets verksamhet, bl.a. beträffande den s.k. Sydlänken.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först motionerna rörande Sydlänken mellan Närke och Skåne och därefter frågorna om Svenska kraftnäts investeringsplan och finansiella befogenheter.

Sydlänken mellan Närke och Skåne

Utskottet vill först framhålla att det bejakar att åtgärder vidtas i syfte att stärka det svenska stamnätets överföringsförmåga och robusthet. Sydlänken är en viktig del i det arbete som Svenska kraftnät påbörjat efter det omfattande elavbrottet i september 2003 för att förbättra driftsäkerheten i systemet. Projektet omfattar en ny överföringsförbindelse mellan Hallsberg i Örebro län och Hörby i Skåne län, en sträcka på ca 40 mil. Svenska kraftnät har under hösten 2006, som redovisats i det föregående, presenterat en förstudie rörande projektet. I förstudien redovisas och beskrivs de alternativa stråk inom vilket det har bedömts möjligt att etablera Sydlänken. Två av stråken avser luftledning och två avser markkabel.

Med anledning av de fyra motioner vari synpunkter framförts på vilken teknik som bör användas vid byggandet av Sydlänken vill utskottet anföra följande. Utskottet instämmer med motionärerna i att det kan finnas olika fördelar med en markbunden kabel som kan vara värda att beakta. Utskottet har – generellt sett – givetvis inte heller något att erinra mot att infrastrukturinvesteringar är till gagn för svensk forskning och utveckling. Det är emellertid inte en uppgift för riksdagen att fastställa vilka tekniska lösningar som ska användas vid byggandet av Sydlänken. Valet av Sydlänkens sträckning och överföringsteknik beror på många faktorer som påverkar varandra. Avvägningar mellan dessa faktorer bör göras av ansvarig myndighet, i detta fall Svenska kraftnät, i samråd med övriga aktörer, och prövas enligt gällande lagar och förordningar. Det formella beslutet om att bevilja koncession tas slutligen av regeringen.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motionerna 2006/07:T406 (s), 2006/07:N244 (c), 2006/07:N252 (s) och 2006/07:N288 (c).

Svenska kraftnäts investeringsplan

Regeringen har begärt riksdagens godkännande av Svenska kraftnäts investeringsplan för perioden 2007–2009. Utskottet kan – utifrån den redogörelse som lämnas i budgetpropositionen och de uppgifter som generaldirektören för Svenska kraftnät redovisat inför utskottet – konstatera att omfattningen av Svenska kraftnäts investeringar successivt kommer att öka under de kommande åren. Enligt utskottets uppfattning faller detta sig naturligt mot bakgrund av den överenskommelse som träffats mellan de nordiska stamnätsföretagen om utökad ledningskapacitet, och utskottet har tidigare uttalat att det inte har något att erinra mot de prioriteringar som gjorts. Projekten syftar bl.a. till att öka försörjningstryggheten och stärka

driftsäkerheten i elsystemet. Utskottet ser det även som viktiga insatser i strävan för att vidareutveckla den gemensamma nordiska elmarknaden och stärka överföringskapaciteten mellan länderna. Utskottet anser därför att riksdagen ska godkänna Svenska kraftnäts investeringsplan för perioden 2007–2009. Med hänvisning till det anförda tillstyrks propositionen i denna del.

Svenska kraftnäts finansiella befogenheter

Utskottet har slutligen inget att erinra mot det i propositionen framlagda förslaget rörande Svenska kraftnäts finansiella befogenheter för år 2007.

Elcertifikat för småskalig vattenkraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag beträffande elcertifikat för den småskaliga vattenkraften och avslår samtidigt mot detta stående motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till att det beslut riksdagen fattade våren 2006 om att utesluta den småskaliga vattenkraften från elcertifikatssystemet var principiellt felaktigt.

Jämför reservationerna 8 (s), 9 (v) och 10 (mp).

Propositionen

Regeringen föreslår att principerna för tilldelning av elcertifikat för el som produceras i en vattenkraftsanläggning med en installerad effekt om högst 1 500 kW ska vara desamma som för övriga anläggningar i elcertifikatssystemet. Förslaget innebär att nya småskaliga vattenkraftsanläggningar som tagits i drift efter systemets start i maj 2003 ska tilldelas elcertifikat i högst 15 år, dock längst till utgången av år 2030. Vidare innebär det att anläggningar som togs i drift före den 1 maj 2003 ska fasas ut ur systemet vid utgången av år 2012 eller år 2014. Vilket år anläggningarna fasas ut beror på om de erhållit investeringsstöd enligt 1997 års energipolitiska program.

Förslaget betyder ett återtagande av det beslut riksdagen fattade våren 2006 om att fasa ut den småskaliga vattenkraften från systemet med elcertifikat (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:NU17). Enligt regeringen är det principiellt felaktigt att utesluta den småskaliga vattenkraften från systemet. Elproduktion i ny småskalig vattenkraft bör således berättiga till elcertifikat på samma sätt som övriga anläggningar inom systemet. En eventuell utbyggnad av vattenkraften bör, anser regeringen, prövas enligt gällande lagstiftning och inte styras indirekt genom att den småskaliga vattenkraften undantas från systemet.

Regeringens förslag medför bl.a. att ca 1,9 TWh vattenkraft fasas ut ur elcertifikatssystemet två år senare, dvs. vid utgången av år 2012 i stället för utgången av år 2010, samt att ett fåtal vattenkraftsanläggningar fasas ut vid utgången av år 2014. Senareläggningen av utfasningen får till följd att kvotplikten för åren 2011 och 2012 ändras. Den totala ambitionsnivån inom systemet påverkas dock inte genom förslaget.

Motionerna

Regeringens förslag rörande elcertifikat för den småskaliga vattenkraften bör avvisas enligt vad som anförs i motion 2006/07:N296 (v). Motionärerna anser inte att det finns något skäl att ompröva riksdagens tidigare beslut på området.

Att riksdagen bör avslå regeringens förslag om att återinföra vattenkraften som certifikatberättigande i elcertifikatssystemet förordas också i Miljöpartiets motion 2006/07:N345. Motionärerna framhåller att det finns ont om strömmande vatten såväl i Sverige som i övriga Europa och att nyttan av att bygga ut vattenkraften inte står i proportion till den skada den medför för naturen.

Även i motion 2006/07:N344 (mp) argumenteras mot regeringens förslag när det gäller elcertifikat och den småskaliga vattenkraften. Enligt motionärerna behöver den befintliga vattenkraften inget stöd, och ny småskalig vattenkraft ger orimligt stor naturförstörelse i förhållande till den energi som tillförs.

Vissa kompletterande uppgifter

Certifikatberättigande elproduktion

Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:113) om elcertifikat är en innehavare av en anläggning där el produceras med användning av vattenkraft berättigad att bli tilldelad elcertifikat om produktionen sker i följande typer av anläggningar:

- en anläggning som var i drift vid utgången av april 2003 och som då hade en installerad effekt som inte var högre än 1 500 kW,
- en anläggning som har tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av år 2002,
- en anläggning som tagits i drift första gången efter utgången av år 2002.

I detta sammanhang kan tydliggöras att punkterna 2 och 3 ovan inte omfattar någon effektgräns och således avser såväl småskalig som storskalig vattenkraft. Som framgår av punkten 1 ovan går gränsen för vad som anses vara småskalig vattenkraft vid en installerad effekt om högst 1 500 kW. Vidare följer av nyssnämnda paragraf att en ökning av produktionskapaciteten i anläggningar som var i drift vid lagens ikraftträdande berättigar innehavaren till elcertifikat.

Därutöver får tillsynsmyndigheten enligt 2 kap. 3 § i nämnda lag, i det enskilda fallet, medge innehavaren av en produktionsanläggning rätt att bli tilldelad elcertifikat om denne på grund av myndighetsbeslut inte längre kan erhålla långsiktig lönsam produktion eller om denne efter omfattande ombyggnader inte längre kan erhålla långsiktig lönsam produktion och den installerade effekten är högst 15 MW.

Riksdagens beslut om att fasa ut den småskaliga vattenkraften

Som redogjorts för i propositionen beslutade riksdagen våren 2006 sålunda att den småskaliga vattenkraften skulle fasas ut ur elcertifikatssystemet. Beslutet innebar emellertid ingen inskränkning beträffande ny storskalig vattenkraft, som även fortsatt skulle berättiga till elcertifikat. I sitt ställningstagande (bet. 2005/06:NU17) framhöll näringsutskottet bl.a. att den höga elprinsnivån tillsammans med elcertifikatssystemet hade ökat intresset för att återstarta elproduktion i äldre nedlagda små vattenkraftsanläggningar, men också för att bygga ut vattenkraften i opåverkade vattendrag. Utskottet hade därför förståelse för regeringens argumentation för förslaget att begränsa tilldelningen av elcertifikat för den småskaliga vattenkraften i syfte att minska risken för en växande konflikt med de uppställda miljöpolitiska målsättningarna. I en reservation (m, kd, c) argumenterades för att riksdagen skulle avslå regeringens förslag om avveckling av certifikatssystemet för den småskaliga vattenkraften. Reservanterna framhöll bl.a. att den småskaliga vattenkraftens bidrag till elförsörjningen inte är oväsentlig. Mot bakgrund av att systemet med elcertifikat syftar till att främja förnybar energi såg de det som svårt att förstå varför den värdefulla småskaliga vattenkraften skulle uteslutas ur systemet. Företrädarna i utskottet för Folkpartiet liberalerna avstod från ställningstagande under denna punkt med hänvisning till att de förordade en snabb avveckling av systemet som helhet.

Potentialen för vattenkraften m.m.

I bilaga till Energimyndighetens rapport om översyn av elcertifikatssystemet (bilaga 5, ER 2005:09) redogörs för potentialen för vattenkraften. Potentialen för ökad vattenkraftsproduktion består av fyra kategorier: bygga nya storskaliga vattenkraftverk (>1 500 kW), bygga nya småskaliga vattenkraftverk (<1 500 kW), genom ombyggnad öka produktionen i befintliga vattenkraftverk och idrifttagande av nedlagda anläggningar. Sammanfattningsvis gör Energimyndigheten bedömningen att den ekonomiska potentialen för utbyggnad i de exploaterade stora älvarna är maximalt 5 TWh. Potentialen för småskalig utbyggnad är ca 1 TWh. Detta gäller då främst nedlagda kraftverk samt kraftverk vid befintliga dammar som ej utnyttjas till kraftändamål. Ekonomisk potential för effektiviseringar i den befintliga storskaliga vattenkraften är inte utredd, men den tekniska potentialen är 3 TWh varför 1–2 TWh är en god gissning, anför det. Fram till år 2010 planeras enligt Energimyndighetens undersökning ca 430 GWh ytterligare produktion. Av dessa är ca 50 GWh nya småskaliga anlägg-

ningar och resten uppgradering av storskaliga anläggningar. Fram till år 2015 planeras det ytterligare ca 150 GWh varav ca 20 GWh i småskaliga anläggningar.

Enligt den promemoria om den småskaliga vattenkraften i elcertifikatsystemet (M2005/6595/E) som upprättades vid Miljö- och samhällsbyggnadsdepartement i december 2005 som underlag för en utfasning av den småskaliga vattenkraften ur systemet fanns 1 054 vattenkraftsanläggningar godkända för tilldelning av elcertifikat med en årlig elproduktion på sammanlagt 1,9 TWh. I princip samtliga av dessa anläggningar (1 029 stycken) var småskaliga och fanns vid systemets införande. Antalet småskaliga anläggningar som hade tillkommit var 19 stycken och av dessa var 9 helt nya anläggningar (motsvarande en produktion på 8–9 GWh per år) och 10 småskaliga anläggningar med återupptagen drift (motsvarande 2 GWh per år). I konsekvensanalysen som görs i promemorian anfördes att genom förslaget försvinner en viktig drivkraft för utbyggnaden av den småskaliga vattenkraften. Förslaget bedömdes vidare omedelbart få till följd att intresset för en utbyggnad minskar och att den planerade ökningen på 70 GWh elproduktion från småskalig vattenkraft till år 2015 som Energimyndigheten förutsett inte bedöms komma till stånd.

Enligt uppgift från Energimyndigheten fanns den 1 juni 2006 totalt 1 076 vattenkraftsanläggningar godkända för tilldelning av elcertifikat.

Bestämmelser rörande nationalälvarna m.fl. vattenområden

Enligt de riktlinjer för energipolitiken som riksdagen fastställt (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17) ska nationalälvarna och de övriga älvräckor som riksdagen undantagit från utbyggnad även fortsättningsvis skyddas. I miljöbalken (4 kap. 6 §) stipuleras att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras i nationalälvarna Torneälven, Kalixälven, Piteälven och Vindelälven med tillhörande vattenområden, källflöden och biflöden samt i vissa andra i bestämmelsen uppräknade vattenområden med tillhörande käll- och biflöden.

Tidigare stöd till småskalig vattenkraft

Inom ramen för 1997 års kortsiktiga energipolitiska program (1998–2002) gavs stöd bl.a. till investeringar i småskalig vattenkraft. För åtgärden avsattes 145 miljoner kronor under denna period. Bidrag till investeringar i småskalig vattenkraft lämnades med 15 % av investeringskostnaden i miljövänliga, småskaliga vattenkraftverk med en installerad effekt mindre än 1 500 kW. Målet var att öka den årliga elproduktionen från småskalig vattenkraft med 0,25 TWh. Antalet ansökningar om stöd var dock begränsat, och stödet slogs senare samman med investeringsstödet till vindkraft samtidigt som bidraget sänktes till 10 % av investeringskostnaden.

Svenska miljömål

Hösten 2005 behandlade riksdagen en proposition om svenska miljömål (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3). I avsnittet rörande miljö kvalitetsmålet om levande sjöar och vattendrag anfördes i propositionen bl.a. att andelen helt opåverkade eller måttligt påverkade vattendrag i dag är liten men att många skadade vattendrag har möjlighet att restaureras. Enligt regeringen borde vidare intrång i opåverkade vattendrag undvikas. För att uppställda mål ska kunna nås krävdes enligt regeringen att uppkomna skador begränsas så långt detta är praktiskt och ekonomiskt rimligt med hänsyn till behovet av förnybar el.

Tillkännagivande om åtgärder till förmån för fiske

Våren 2006 anmodade riksdagen regeringen (bet. 2005/06:BoU11) att utreda förutsättningarna för att ändra regelverket så att regleringsföretagen kan åläggas att anlägga laxtrappor eller andra fiskvandringssvägar i alla reglerade vattendrag. I ställningstagandet, vilket gjordes med anledning av motionsförslag, anförde bostadsutskottet (s. 15) följande.

På ett område anser utskottet att det finns anledning att behandla behovet av regeländringar med förtur och det gäller vandringssvägar för lax i reglerade vattendrag. Skälet till detta är att det är viktigt att snabbt gå vidare för att förbättra laxens möjligheter att reproducera sig. De utbyggda älvarna behöver förses med laxtrappor så att de livskraftiga laxarna kan ta sig upp till naturliga lekplatser. Detta är förenat med betydande kostnader som kraftbolagen måste ta ett ansvar för. En lösning skulle därför kunna vara att ålägga regleringsföretagen att bygga laxtrappor eller andra fungerande vandringssvägar vid alla dammar och kraftverk så att fisken kan vandra fritt. Förutsättningarna för att på detta sätt förmå regleringsföretagen att bygga laxtrappor eller andra fungerande vandringssvägar vid alla dammar och kraftverk är angelägna och bör enligt utskottets bedömning utredas av regeringen i särskild ordning, dvs. utan att avvakta de av regeringen aviserade utredningarna och regeringens ställningstaganden rörande vattenverksamheter i övrigt. Regeringen bör därför snarast utreda denna fråga och återkomma till riksdagen med nödvändiga lagförslag med anledning av det anförda.

En avvikande uppfattning lämnades i en reservation (s), vari framhölls att utfallet av utredningar som regeringen aviserat borde avvaktas innan ställning togs i frågan.

Övrigt

Företrädare för Svenska naturskyddsföreningen, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Världsnaturfonden Sverige och Älvräddarnas samorganisation har inför utskottet framfört sina kritiska synpunkter på det förslag som framläggs i budgetpropositionen rörande den småskaliga vattenkraften.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har föreslagit att principerna för tilldelning av elcertifikat för småskalig vattenkraft fortsatt ska vara desamma som för övriga anläggningar inom systemet. En av de grundprinciper som systemet med elcertifikat bygger på är, som anförs i propositionen, att olika förnybara energikällor ska konkurrera med varandra så att den mest kostnadseffektiva elproduktionen byggs först. Därför var det beslut som riksdagen fattade våren 2006 om att utesluta den småskaliga vattenkraften från systemet principiellt felaktigt. Utskottet ser därför regeringens förslag som befogat. Genom förslaget likställs den småskaliga vattenkraften med övriga anläggningar inom systemet. Det sagda innebär att utskottet samtidigt avvisar vad som sägs i motionerna 2006/07:N296 (v), 2006/07:N345 (mp) och 2006/07:N344 (mp) om att regeringens förslag bör avslås, liksom vad som anförs i sistnämnda motion om att all vattenkraft ska undantas från elcertifikatssystemet. Enligt utskottets mening kommer vattenkraften även i framtiden att spela en central roll för Sveriges elförsörjning. De stora möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk och bygga ut sådan vattenkraft som ingår i elcertifikatssystemet bör tillvaratas. Samtidigt är det viktigt, anser utskottet, att understryka att de fyra utbyggda huvudälvarna ska bevaras. Med anledning av de farhågor som motionärerna framför bl.a. rörande effekter på naturen vill utskottet framhålla att all eventuell utbyggnad av vattenkraften naturligtvis måste vara föremål för miljöprövning enligt gällande lagar. Genom miljöprövningen kan de uppställda miljöpolitiska målsättningarna upprätthållas och skyddsvärda vattendrag bevaras. Hänsyn måste tas till olika rekreations-, turism- och skyddsintressen, men prövningen måste ske enligt gällande lagar och inte genom att den småskaliga vattenkraften undantas från systemet. I detta sammanhang vill utskottet även erinra om att riksdagen våren 2006 – för att säkerställa fiskbeståndets fortlevnad i olika vattendrag – anmodade regeringen att utreda förutsättningarna för att ändra regelverket så att regleringsföretagen kan åläggas att anlägga laxtrappor eller andra fiskvandringvägar i alla reglerade vattendrag.

Under beredningsprocessen har utskottet uppmärksammat att elcertifikatssystemet eventuellt kan ha vissa oönskade effekter för miljöprövningarna rörande vattenkraftsanläggningar. Miljööverdomstolen lämnade i en dom den 28 juni 2005 tillstånd till byggandet av vattenkraftverk i Ljungaån. Vid domstolens bedömning av värdet av den producerade vattenkraften beaktades de ekonomiska effekterna av införandet av elcertifikatssystemet. Domen är överklagad till Högsta domstolen som ännu inte beslutat huruvida målet ska tas upp för prövning. Enligt utskottets bedömning går det i nuläget således inte att klarlägga vilka effekter systemet har vid dessa prövningar. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen noga följer utvecklingen av miljöprövning av småskalig vattenkraft.

Riksdagen förväntas fatta beslut om de nu aktuella lagförslagen den 20 eller 21 december 2006. Det innebär att tiden fram till ikraftträdandet är mycket kort. Med hänsyn dock till att de föreslagna lagändringarna innebär ett återtagande av tidigare beslutade lagändringar per den 1 januari 2007 anser utskottet att de av regeringen nu föreslagna lagändringarna inte bör senareläggas.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks de här aktuella förslagen i propositionen medan yrkandena i nämnda motioner avstyrks.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslag som regeringen föreslagit och som framgår av bilaga 3 och godkänner vad regeringen föreslagit beträffande olika anslag. Riksdagen godkänner även de bemyndiganden regeringen föreslagit, dock med en mindre ändring när det gäller bemyndigandet för anslag 35:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft. Riksdagen avslår samtidigt samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Inledning

Regeringens förslag i budgetpropositionen för utgiftsområde 21 Energi redovisas i bilaga 2 tillsammans med övriga partiets förslag. Under utgiftsområdet tas totalt 13 anslag upp. Regeringens förslag till utgiftsram för budgetåret 2007 uppgår till drygt 2,7 miljarder kronor (2 708 501 000 kr). De övriga partiernas förslag till utgiftsram fördelar sig på följande sätt. Socialdemokraterna har i motion 2006/07:Fi244 föreslagit en ökning av ramen för utgiftsområde 21 Energi med 91 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Någon fördelning på anslag görs emellertid inte. Vänsterpartiet har i motion 2006/07:N313 föreslagit en minskning med 963 miljoner kronor i förhållande till vad regeringen föreslagit. Minskningen förklaras främst av att Vänsterpartiet motsätter sig förslagen i propositionen om att omvandla stöd i form av skattekrediteringar till att bli anslagsfinansierade. Miljöpartiet har inte framlagt något förslag som avviker från regeringens förslag när det gäller utgiftsområde 21 Energi. Utgångspunkten för detta betänkande är att ramen för utgiftsområdet är fastställd för år 2007 i enlighet med regeringens förslag.

Enligt regeringens förslag kompletteras sju av anslagen med bemyndiganden för regeringen att ingå ekonomiska förpliktelser vilka leder till utgifter under kommande år. Dessa anslag är (35:4) Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft, (35:5) Energiforskning, (35:6) Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser, (35:9) Planeringsstöd för vindkraft

m.m., (35:10) Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler, (35:11) Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och (35:12) Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler. Därtill begärs riksdagens godkännande beträffande ett antal nya anslag.

Medelsförbrukningen för år 2005 uppgick till 1 396 miljoner kronor enligt redovisningen i budgetpropositionen (s. 22), vilket motsvarar de anslagna resurserna för året. Anslagssparandet inom utgiftsområdet uppgick till ca 1 miljard kronor vid utgången av år 2005, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med utgången av år 2004. I propositionen redovisas att anslagssparandet till största delen är uppbundet av fattade beslut och att sparandet bl.a. förklaras av att ledtiderna mellan beslut om bidrag till utbetalning av medel och den tidpunkt då den bidragsberättigade åtgärden slutförs är långa. För år 2006 prognostiseras att utfallet håller sig inom den beslutade ramen. Prognosen är att utfallet kommer att uppgå till 1 731 miljoner kronor, vilket är 7,8 miljoner kronor lägre än anslagna resurser.

De beräknade anslagen för åren 2008 och 2009 för utgiftsområde 21 Energi uppgår till 2 521,1 respektive 2 016,2 miljoner kronor. I det följande redovisas regeringens förslag till olika anslag inom utgiftsområdet m.m. för år 2007 och motsvarande förslag i aktuella motioner.

Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader (35:1)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 201,7 miljoner kronor.

Anslaget är avsett att finansiera Energimyndighetens förvaltningskostnader. I dessa kostnader ingår även Energimarknadsinspektionens verksamhet. Myndighetens kostnader för planering, uppföljning och utvärdering av de energipolitiska programmen finansieras genom s.k. programanknutna kostnader, vilka belastar anslagen för de olika åtgärderna inom de energipolitiska programmen. De programanknutna kostnaderna beräknas uppgå till 108 miljoner kronor år 2006, vilket är närmare 36 % av de samlade förvaltningskostnaderna, dvs. förvaltningskostnader inklusive programanknutna kostnader, vid myndigheten.

Vidare disponerar Energimyndigheten avgifter för tillsyn enligt naturgaslagen (2005:403) och avgifter enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter avseende kontoföring för dem som frivilligt ansluter sig till systemet. De avgifter för elanvändare som registrerar sig för att frivilligt hantera kvotplikten enligt lagen (2003:113) om elcertifikat, som myndigheten nu disponerar, upphör fr.o.m. år 2007 då kvotplikten flyttas till elleverantören. För år 2007 beräknas de intäkter som får disponeras uppgå till drygt 3 miljoner kronor, vilket bedöms motsvara kostnaderna. Därtill kommer intäkter om 5 miljoner kronor som inte får disponeras av myndigheten.

Uppdragsverksamheten vid Energimyndigheten avser främst mindre analysuppdrag beställda av andra myndigheter samt viss handläggning av ansökningar inom klimatinvesteringsprogrammen. Sedan januari 2006

bedrivs också viss test- och provningsverksamhet vid myndigheten som överförs från Konsumentverket, vari viss uppdragsverksamhet ingår. Intäkterna beräknas år 2007 uppgå till 3,3 miljoner kronor, vilket motsvarar kostnaderna.

Enligt regeringen bör anslaget tillföras 6 miljoner kronor per år för att finansiera de nya arbetsuppgifterna vid Energimyndigheten avseende kommersialisering av ny energiteknik i enlighet med riktlinjerna i propositionen om forskning och ny teknik för framtidens energisystem (prop. 2005/06:127) som riksdagen antog våren 2006 (bet. 2005/06:NU19). Anslaget för energiforskning (35:5) minskas samtidigt med motsvarande belopp. Vidare minskas anslaget med drygt 0,1 miljon kronor för att finansiera utvecklingen av e-legitimationer och vissa infratjänster i offentlig förvaltning (utgiftsområde 2 anslag 1:14).

Anslagssparandet uppgick år 2005 till drygt 5 miljoner kronor.

Insatser för effektivare energianvändning (35:2)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 135,5 miljoner kronor.

Anslaget avser bidrag för kommunal energirådgivning, utbildning av och information till energirådgivare samt stöd till regionala energikontor och utvecklingsinsatser för länsstyrelsernas energiomställningsarbete. Vidare avser anslaget insatser för informationsspridning, utveckling och spridning av verktyg och metoder, vissa utredningsinsatser samt utbildning om energieffektiv teknik. Anslaget får också användas för provning, märkning och certifiering av energianvändande utrustning. Därtill får stödet användas för administrationskostnader knutna till det särskilda stödet för konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus.

För att finansiera administrationskostnader för stödet för konvertering från oljeuppvärmningssystem anser regeringen att anslaget bör ökas med 2,5 miljoner kronor år 2007. Vidare överförs från anslaget tidigare beräknade resurser om 3 miljoner kronor till anslaget (35:11) Stöd för konvertering från direktverkande elvärme för att finansiera administrationskostnaderna för stödet.

Under år 2005 omfattades anslaget av utgiftsbegränsningar som medförde att anslagssparandet från tidigare år inte kunde utbetalas. Anslagssparandet, vilket uppgick till ca 42,8 miljoner kronor år 2005, förklaras till stor del av beslutade men ännu inte utbetalade bidrag.

Motionerna

I Vänsterpartiets motion 2006/07:N313 föreslås en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller att ett ökat stöd till energirådgivning för kommuner och regioner

behövs under perioden 2007–2009 för att effektivisera energianvändningen. Vidare ska det ökade anslaget underlätta avvecklingen av en kärnkraftsreaktor under mandatperioden.

Behovet av att satsa på kunskap och information om energieffektivisering genom att öka stödet till energirådgivarna framhålls även i Vänsterpartiets motion 2006/07: MJ266. Motionärerna anser att regeringen bör anmodas att återkomma med förslag på området.

Vissa kompletterande uppgifter

Med anledning av vad som tas upp i här aktuella motioner om den kommunala energirådgivningen kan nämnas att åtgärder för den kommunala energirådgivningen regleras genom förordningen (1997:1322) om bidrag till kommunal energirådgivning. År 2006 uppgick Energimyndighetens ram för kommunal energirådgivning till 90 miljoner kronor enligt regleringsbrev. Energimyndigheten följer årligen upp den kommunala energirådgivningen. Av den senast publicerade rapporten – 2005 års uppföljning av den kommunala energirådgivningen (ER 2006:20) – framgår att i samtliga kommuner bedrivs någon form av kommunal energirådgivning. Verksamheten riktar sig i första hand till allmänheten, småföretag och organisationer. Knappt hälften av den kommunala energirådgivningen bedrevs i egen regi år 2005. Samarbete mellan flera kommuner är också en vanlig modell. Energimyndigheten har även publicerat en rapport om allmänheten och den kommunala energirådgivningen 2005 (ER 2006:11).

Merparten av de åtgärder som inryms under anslaget (35:2) Insatser för effektivare energianvändning kan sägas härröra från det energipolitiska beslut riksdagen fattade våren 2002 (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02: NU17). Vid detta tillfälle framlades ett antal förslag om åtgärder för en effektivare energianvändning. Sammantaget skulle 1 miljard kronor avsättas för dessa åtgärder under perioden 2003–2007. För insatser för informationsspridning och utbildning samt provning, märkning och certifiering beräknades resursbehovet till 135 miljoner kronor under nämnda period. För lokala och regionala initiativ rörande energirådgivning (kommunal energirådgivning) beräknades resursbehovet till 540 miljoner kronor under perioden. Återstående 325 miljoner kronor skulle täcka resursbehovet för stöd till teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik (se anslag 35:3).

Teknikupphandling och marknadsintroduktion (35:3)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 65 miljoner kronor.

Anslaget avser bidrag till teknikupphandling för att utveckla och introducera ny energieffektiv teknik på marknaden samt kompletterande stöd till marknadsintroduktion av energieffektiv teknik. För att täcka in alla led i detta arbete ges även kompletterande stöd för marknadsintroduktion av

energieffektiv teknik, t.ex. för expansion av fjärrvärmenäten. Vidare får anslaget användas för informations-, utvecklings- och demonstrationsinsatser avseende konvertering mellan olika system för uppvärmning. Anslaget får också användas för stöd till investeringar i solvärme och genomförande av EG-rättsakter inom energieffektiviseringsområdet och därtill hörande metod-, utvecklings- och utredningsarbete.

Anslagssparandet uppgick år 2005 till närmare 97 miljoner kronor och förklaras i propositionen genom förseningar i ikraftträdandet av stödet till följd av fördröjningar med anledning av kommissionens godkännande av stödets förenlighet med statsstödsreglerna. Under år 2005 omfattades anslaget även av utgiftsbegränsningar som medförde att anslagssparande från tidigare år inte kunde utbetalas.

Motionen

För att långsiktigt stödja energieffektiv teknik och investeringar i teknik för förnybar energi krävs anslag för teknikupphandling och marknadsintroduktion även för åren 2008 och 2009, anförs det i motion 2006/07:N313 (v), dock utan något särskilt yrkande.

Vissa kompletterande uppgifter

Verksamhet med stöd till upphandling av energieffektiv teknik startades år 1988 och har därefter förlängts genom flera riksdagsbeslut. Det energipolitiska beslut riksdagen fattade våren 2002 (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17) omfattade totalt 325 miljoner kronor för stöd till teknikupphandling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik under perioden 2003–2007.

Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft (35:4)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 49,4 miljoner kronor.

Regeringen begär även riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter om högst 70 miljoner kronor år 2008, högst 70 miljoner kronor år 2009 och högst 210 miljoner kronor för åren 2010–2012.

Anslaget får användas för bidrag till teknikutveckling och marknadsintroduktion av storskaliga vindkraftstillämpningar. Riktlinjerna för stödperioden 2003–2007 fastlades av riksdagen våren 2002 (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17), och våren 2006 godkände riksdagen riktlinjer för stödperioden 2008–2012 (prop. 2005/06:143, bet. 2005/06:NU21).

Anslagssparandet uppgick år 2005 till drygt 102 miljoner kronor men är till största delen uppbundet av de beslut som fattades hösten 2004 rörande programperioden 2003–2007.

Vissa kompletterande uppgifter

När det gäller ramarna för insatserna kan upplysas om att i samband med 2002 års energipolitiska beslut beräknades resursbehovet till 350 miljoner kronor under åren 2003–2007. I den proposition om miljövänlig el med vindkraft som riksdagen behandlade våren 2006 och där riktlinjer för stödperioden 2008–2012 godkändes beräknades resursbehovet till 350 miljoner kronor under perioden 2008–2012 (prop. 2005/06:143, bet. 2005/06:NU21).

Energiforskning (35:5)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 816,2 miljoner kronor.

Regeringen begär även riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Energiforskning ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 790 miljoner kronor år 2008 och högst 1 025 miljoner kronor för åren 2009–2011.

Anslaget används för att finansiera forsknings-, utvecklings-, demonstrations- och kommersialiseringsinsatser inom energiområdet. Anslaget får även användas för bidrag för att främja utvecklingen av teknik som baserar sig på förnybara energislag och effektiv energianvändning i industriella processer i försöks- eller fullskaleanläggningar. Vidare används anslaget för vissa utrednings-, utvärderings- och samordningsinsatser inom energiområdet samt svenskt och internationellt forsknings- och utvecklingssamarbete. Anslaget får därtill användas för att finansiera medlemsavgifter till vissa internationella organisationer inom energiområdet, såsom Energistadskonferensen.

Som i det föregående nämnts minskas anslaget med 6 miljoner kronor per år för att finansiera de nya arbetsuppgifterna vid Energimyndigheten avseende kommersialisering av ny energiteknik i enlighet med riktlinjerna i propositionen om forskning och ny teknik för framtidens energisystem (prop. 2005/06:127) som riksdagen antog våren 2006 (bet. 2005/06:NU19). Anslaget för Statens energimyndighet (35:1) ökas samtidigt med motsvarande belopp.

Anslagssparandet uppgick år 2005 till ca 200 miljoner kronor.

Motionerna

För att påskynda omställningen av energisystemet och för att minska såväl förbrukningen som beroendet av olja förordas i Socialdemokraternas motion 2006/07:Fi244 (s), som tidigare redovisats i avsnittet om energipolitikens inriktning, införandet av dels ett nytt investeringsprogram, dels ett nytt forskningsprogram.

I Vänsterpartiets motion 2006/07:N313 föreslås att anslaget för energiforskning ökas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anser bl.a. att kraftfulla satsningar krävs för att stödja olika pilot- och fullskaleanläggningar.

Vissa kompletterande uppgifter

Genom beslut om budgeten för år 2005 (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:NU3) angavs de ekonomiska ramarna och de övergripande målen för fortsatta långsiktiga energipolitiska insatser under perioden 2005–2011. Enligt vad som då angavs uppgick ramen till totalt 3 080 miljoner kronor under perioden 2005–2011. Genom den ekonomiska vårpropositionen år 2005 anvisades ytterligare 100 miljoner kronor vartdera året 2006 och 2007 för program inom energiforskning. Den sammanlagda nivån för perioden 2005–2011 skulle därmed uppgå till 3 280 miljoner kronor. I budgetpropositionen för år 2006 föreslog regeringen en förstärkning av anslaget för energiforskning med 270 miljoner kronor per år under åren 2006 och 2007 och med 370 miljoner kronor under år 2008. För år 2006 fastställdes budgeten för energiforskning således till 815,1 miljoner kronor och beräknades sammanlagt till 2 487 miljoner kronor för perioden 2006–2008 (829,9 miljoner kronor år 2007 och 842,4 miljoner kronor år 2008). I propositionen om forskning och ny teknik för framtidens energisystem, som riksdagen behandlade våren 2006 (prop. 2005/06:127, bet. 2005/06:NU19), gjorde den dåvarande regeringen bedömningen (s. 40) att anslagsnivån för år 2008 var väl anpassad till behoven på området även efter detta år. I samband med nämnda proposition beslutades att insatserna kring forskning, utveckling och demonstration på energiområdet ska ges långsiktiga förutsättningar och att uppföljning och oberoende utvärdering ska genomföras vart fjärde år som underlag för successiva revideringar av inriktning och mål.

Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser (35:6)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 18,1 miljoner kronor.

Regeringen begär även riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 13,9 miljoner kronor år 2008 och högst 58,5 miljoner kronor för åren 2009–2011.

Anslaget avser insatser för att förbereda, genomföra, utvärdera och utveckla metoder för s.k. gemensamt genomförande och projekt rörande mekanismen för ren utveckling. Anslaget får även användas för utvecklingsinsatser avseende systemet för handel med utsläppsrätter.

Anslagssparandet uppgick år 2005 till 252 000 kronor.

Statlig prisgaranti elcertifikat (35:7)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 39,5 miljoner kronor.

Anslaget avser statlig prisgaranti för elcertifikat. För att ge producenterna ett skydd mot alltför låga certifikatpriser finns under en inledande period (2003–2007) ett garantipris för elcertifikaten. Prisgarantin utfaller dock först efter årets slut. Under de tre första verksamhetsåren med elcertifikatssystemet har prisgarantin inte behövt utnyttjas.

Anslagssparandet uppgick år 2005 till drygt 179 miljoner kronor.

Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket (35:8)

Propositionen

Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 240,1 miljoner kronor.

Anslaget avser statens åtaganden om ersättning för vissa merkostnader som uppstår till följd av att driften av de två kärnkraftsreaktorerna vid Barsebäcksverket upphört. Regeringen föreslår att anslagsnivån justeras med anledning av att tillämpningsavtalet avseende merkostnader för avställnings- och servicedrift för reaktor Barsebäck 2 har trätt i kraft.

Driften av den första reaktorn i Barsebäcksverken upphörde den 30 november 1999. Enligt det avtal som träffats mellan staten, Sydkraft AB och Vattenfall AB utgår ersättning för merkostnader för avställnings- och servicedrift av de två reaktorerna. Avtalet om ersättning till reaktorägarna är utformat så att samma principer som låg till grund för ersättningen för Barsebäck 1 ska tillämpas när Barsebäck 2 ställs av.

I december 2004 beslutade den dåvarande regeringen om att rätten att driva den andra reaktorn vid Barsebäcksverket för att utvinna kärnenergi skulle upphöra att gälla i och med utgången av maj 2005. I samband med stängningen av Barsebäck 2 upphörde den s.k. singeldriftersättning som utgått till Barsebäck Kraft AB för de merkostnader i produktionen som orsakats av att bara en av två reaktorer vid Barsebäcksverket varit i drift. Den tidigare regeringen beslutade i december 2005 att godkänna ett tillämpningsavtal till ramavtalet från november 1999. Tillämpningsavtalet mellan staten, Eon Sverige AB och Vattenfall AB reglerar kompensation till reaktorägarna för den förtida stängningen av Barsebäck 2. I tilläggsbudget till 2006 års ekonomiska vårproposition föreslog den dåvarande regeringen att anslaget skulle ökas med ca 14,8 miljoner kronor år 2006 för att täcka merkostnaderna för avställnings- och servicedrift för Barsebäcks andra reaktor, vilket godkändes av riksdagen (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21).

Anslagssparandet uppgick år 2005 till 99,2 miljoner kronor.

Planeringsstöd för vindkraft m.m. (35:9)

Propositionen

Regeringen föreslår att ett särskilt stöd för att utveckla och påskynda planeringsarbetet för en utbyggnad av vindkraftsanläggningar införs för åren 2007 och 2008. För ändamålet inrättas ett nytt anslag. Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 30 miljoner kronor.

Vidare begär regeringen riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Planeringsstöd för vindkraft m.m. ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 30 miljoner kronor år 2008.

Anslaget avser ekonomiskt stöd till kommuner, kommunala och regionala samverkansorgan samt länsstyrelser i syfte att genomföra planeringsinsatser för vindkraft och underlätta för vindkraftens utveckling. Anslaget får även användas för samordnings- och informationsinsatser för att främja vindkraftsutbyggnad. Av anslaget får högst 0,9 miljoner kronor användas för programanknutna kostnader såsom planering, administration, uppföljning och utvärdering av stödet.

Bakgrunden till ovanstående förslag är att den tidigare regeringen i propositionen om miljövänlig el med vindkraft (prop. 2005/06:143), vilken riksdagen behandlade våren 2006 (bet. 2005/06:NU21), aviserade inrättandet av ett tillfälligt ekonomiskt stöd till kommuner i syfte att underlätta vindkraftens utveckling. Boverket har därefter, i samråd med Energimyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting, haft i uppdrag att ta fram förslag till hur stödet kan utformas.

Motionerna

Enligt vad som anförs i Vänsterpartiets motion 2006/07: MJ266 bör regeringen anmodas att återkomma med förslag om hur planeringsstöd och informationsinsatser för vindkraften kan förlängas. Motionärerna beklagar att regeringen inte budgeterat medel för detta syfte år 2009.

Även i Vänsterpartiets motion 2006/07: N313 påpekas – dock utan något formellt yrkande – att det krävs anslag också år 2009 beträffande planeringsstöd för vindkraft m.m. för att öka takten i vindkraftsutbyggnaden och höja informationsinsatserna.

Vissa kompletterande uppgifter

Som redogörs för i budgetpropositionen aviserades i propositionen om miljövänlig el med vindkraft (prop. 2005/06:143) ett tillfälligt ekonomiskt stöd till kommuner i syfte att underlätta vindkraftens utveckling. Regeringen, sades det, avsåg att återkomma beträffande utformning och omfattning av stödet. Det aviserade stödet omfattades inte av något riksdagsbeslut utan redovisades som en bedömning. Det fanns heller ingen angivelse i nämnda proposition om under vilken period stödet skulle ges.

Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler (35:10)

Propositionen

I propositionen föreslås att stödet till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet lämnas som anslagsfinansierat bidrag fr.o.m. den 1 januari 2007 och inte, som tidigare, i form av en kreditering på skattekonto. Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 700 miljoner kronor.

Därtill begär regeringen riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 500 miljoner kronor år 2008 och 200 miljoner kronor år 2009.

Anslaget avser stöd för energikartläggningar, investeringar i energieffektivisering, konvertering till förnybara energikällor och installation av solcellsystem i lokaler som används för offentlig verksamhet. Av anslaget får högst 14 miljoner kronor användas för programanknutna kostnader såsom planering, administration, uppföljning och utvärdering under år 2007.

Stöd som beviljats t.o.m. den 31 december 2006 men ännu inte krediterats på sökandes skattekonto ska fr.o.m. den 1 januari 2007 finansieras genom anslaget. Samtidigt föreslås i budgetpropositionen (avsnitt 3.19, Förslag till statsbudget, finansplan m.m. vol. 1) att lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor upphör att gälla vid utgången av år 2006.

Bakgrunden är att riksdagen hösten 2004 beslöt att införa ett särskilt stöd för energiinvesteringar i lokaler med offentlig verksamhet (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:FiU1). Efter förslag i 2006 års ekonomiska vårproposition förlängdes stödet t.o.m. år 2008. I årets budgetproposition beräknas det fortsatta stödet omfatta en ram om 1 700 miljoner kronor för åren 2007–2009.

Motionen

Anslaget avvisas i sin helhet i Vänsterpartiets motion 2006/07:N313. Motionärerna vill att stödet fortsatt ska ges i form av skattereducering.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektiviseringar och konvertering till förnybara energikällor hanteras av finansutskottet (bet. 2006/07:FiU1).

Stöd för konvertering från direktverkande elvärme (35:11)

Propositionen

Regeringen föreslår att stödet för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus, som införts för perioden den 1 januari 2006 – 31 december 2010, lämnas som ett anslagsfinansierat bidrag fr.o.m. den 1 januari 2007 och inte, som tidigare, i form av en kreditering på skattekonto. Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 353 miljoner kronor.

Vidare begär regeringen riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Stöd för konvertering från direktverkande elvärme ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 200 miljoner kronor år 2008 och 150 miljoner kronor år 2009.

Anslaget avser stöd för konvertering från direktverkande elvärme i småhus, flerbostadshus och bostadsanknutna lokaler. Till anslaget överförs 3 miljoner kronor från anslaget Insatser för effektivare energianvändning (35:2) i syfte att finansiera administrationskostnaderna för stödet. Av anslaget får högst 7 miljoner kronor användas för programanknutna kostnader som planering, administration, uppföljning och utvärdering under år 2007.

Stöd som beviljats t.o.m. den 31 december 2006 men ännu inte krediterats på sökandens skattekonto lämnas som bidrag och finansieras genom anslaget. Samtidigt föreslås i budgetpropositionen (avsnitt 3.20, Förslag till statsbudget, finansplan m.m., vol. 1) att lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus upphör att gälla vid utgången av år 2006.

Efter förslag från den tidigare regeringen har ett stöd införts i syfte att stimulera konvertering från direktverkande elvärme till fjärrvärme eller individuell uppvärmning från bibränsle, värmepump samt solvärme (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:NU8). Den stödberättigande åtgärden ska ha påbörjats och slutförts under perioden den 1 januari 2006 – 31 december 2010.

Motionerna

Vänsterpartiet avvisar anslaget i sin helhet i motion 2006/07:N313 och förordar att stödet fortsatt ska ges i form av skattereducering.

I motion 2006/07:N221 (c) förordas ett riksdagsuttalande om att stöd för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus även ska omfatta vedeldning.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus hanteras av finansutskottet (bet. 2006/07:FiU1).

Med anledning av vad som sägs i motion 2006/07:N221 (c) om att stöd även bör ges för vedeldning kan påminnas om att stödet till såväl konvertering från oljeuppvärmning som uppvärmning med direktverkande el ges

för konvertering till fjärrvärme eller individuell uppvärmning med biobränsle, berg-, sjö-, eller jordvärmepump eller solvärme. I propositionen om stöd för konvertering av oljeuppvärmningssystem i bostadshus (prop. 2005/06:32) framhöll regeringen att den avsåg att utforma villkoren för stödberättigande konverteringar så att behovet av kompletterande eluppvärmning under vissa perioder minimeras. Av förordning (2005:1255) om stöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus framgår (6 §) att stöd får lämnas till en konvertering som innebär att direktverkande elvärme i en bostadslägenhet eller bostadsanknuten lokal helt eller delvis ersätts med ett vattenburet värmesystem där värmeenergi tillförs genom installation av en anordning för uppvärmning med biobränsle. För att stöd skall ges till en sådan konvertering krävs att 1. konverteringen medför att biobränsle svarar för minst 70 % av bostadslägenhetens respektive lokals beräknade årliga värmebehov för uppvärmning av utrymmen och tappvarmvatten, och 2. att anordningen är effektstyrd samt medger en kontinuerlig och automatisk bränsletillförsel.

Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler (35:12)

Propositionen

Regeringen föreslår att stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler ska lämnas som ett anslagsfinansierat bidrag fr.o.m. den 1 januari 2007 och inte, som tidigare, i form av en kreditering på skattekonto. Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 10 miljoner kronor.

Regeringen begär även riksdagens bemyndigande att under år 2007 för ramanslaget Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 5 miljoner kronor år 2008 och 5 miljoner kronor år 2009.

Anslaget avser stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler. Av anslaget får högst 0,3 miljoner kronor användas för programanknutna kostnader såsom planering, administration, uppföljning och utvärdering av stödet under år 2007.

Stöd som beviljats t.o.m. den 31 december 2006 men ännu inte krediterats på den sökandes skattekonto ska fr.o.m. den 1 januari 2007 lämnas som bidrag och finansieras genom anslaget. I propositionen föreslås samtidigt (avsnitt 3.1 Förslag till statsbudget, finansplan, m.m. vol. 1) en ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme.

Motionen

Även detta anslag avvisas i sin helhet av Vänsterpartiet i motion 2006/07: N313 med hänvisning till att stödet fortsatt ska ges i form av skattereducering.

Vissa kompletterande uppgifter

I tilläggsbudget för år 2006 (prop. 2006/07:1) har föreslagits en ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme som innebär att installation av solvärme utgår ur lagtexten. Utskottet har vid sammanträdet den 9 november 2006 beslutat att inte avge något yttrande till finansutskottet över budgetproposition (2006/07:1) såvitt gäller tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2006. I stället beslutade utskottet att genom ett protokollsutdrag meddela finansutskottet att ledamöterna för s, m, c, fp, kd och mp tillstyrker förslaget i propositionen och att v-ledamöten avstyrker förslaget till lag om ändring i ovan nämnda lag.

Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus (35:13)

Propositionen

I propositionen föreslås att ett stöd införs i syfte att stimulera installation av energieffektiva fönster i befintliga småhus och biobränsleeldade uppvärmningssystem i nya småhus. Regeringens förslag till anslag för år 2007 är 50 miljoner kronor. Anslaget avser stöd för installation av energieffektiva fönster i befintliga småhus och installation av biobränsleeldade uppvärmningssystem i nya småhus. Av anslaget får högst 1,5 miljoner kronor användas för programanknutna kostnader för planering, administration, uppföljning och utvärdering av stödet under år 2007.

Stödet ersätter den skattereduktion för miljöförbättrande installationer i småhus som finns för perioden 2004–2006. Målet för stödet är att effektivisera energianvändningen och öka andelen förnybar energi. Den stödberättigade åtgärden ska påbörjas och vara slutförd under perioden den 1 januari 2007 – 31 december 2008. Övergångsvis ska dock åtgärder som påbörjats under år 2006 och inte hunnit slutföras före den 1 januari 2007 vara stödberättigade. I propositionen sägs att stödet bör kunna ges med upp till 30 % av de stödberättigande arbets- och materialkostnaderna med högst 10 000 kr för installation av energieffektiva fönster och 15 000 kr för installation av biobränsleeldat uppvärmningssystem. Regeringen avser att besluta om en förordning med närmare föreskrifter om stödet.

Motionen

Anslaget avvisas i sin helhet i Vänsterpartiets motion 2006/07:N313. Motionärerna vill att stödet fortsatt ska ges i form av skattereducering.

Vissa kompletterande uppgifter

Som redovisas i propositionen aviserade den tidigare regeringen i 2006 års ekonomiska vårproposition att stödet enligt lagen (2003:1204) om skattereduktion som finns för perioden den 1 januari 2004 – den 31 december

2006 för vissa miljöförbättrande åtgärder i småhus borde ersättas av ett likvärdigt stöd för installationer av biobränsleeldade uppvärmningssystem i nya småhus eller för installation av energieffektiva fönster i befintliga småhus. Den tidigare regeringen ansåg därför att ett stöd genom kreditering på skattekonto med en ram om 50 miljoner kronor per år 2007 och 2008 borde införas. Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet har låtit utarbeta en promemoria med förslag till ett sådant stöd. Promemorian har remissbehandlats. Enligt vad som sägs i budgetpropositionen (s. 101) bör stödet i stort motsvara utformningen av reglerna i nyssnämnda lag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det ansluter sig till de av regeringen framlagda förslagen till anslag m.m. i budgetpropositionen. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har i motioner – 2006/07:Fi244 (s) respektive 2006/07:Fi245 (v) – yrkat på andra belopp när det gäller utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi än dem som regeringen föreslagit. Miljöpartiet har däremot inte framlagt något förslag som avviker från vad regeringen förordar för nämnda utgiftsområde.

Socialdemokraternas förslag innebär en ökning av ramen för utgiftsområdet med 91 miljoner kronor år 2007. Hur denna ram ska fördelas på olika anslag framgår emellertid inte av de motioner som partiet framlagt, och deras förslag går inte heller att jämföra med regeringens förslag på ett relevant sätt då det bygger på jämförelser med 2006 års ekonomiska vårproposition. Utskottet ser det som högst anmärkningsvärt att Socialdemokraterna misslyckats med att lägga ett relevant budgetförslag. Tillvägagångssättet gör att det blir omöjligt att bedöma vad Socialdemokraternas budgetförslag innebär för olika verksamheter.

Vänsterpartiet, som till skillnad mot Socialdemokraterna lyckats presentera ett jämförbart alternativ till regeringens förslag, förordar sammantaget en minskning av utgiftsramen med 963 miljoner kronor. Av motion 2006/07:N313 (v) framgår att partiet dels föreslår höjningar på två anslag (35:2 och 35:5), dels avvisar regeringens förslag att de stöd som ges i form av skattekreditering i stället ska ges i form av anslag.

Som ett led i budgetprocessens första steg har näringsutskottet, i ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2006/07:NU1y), tillstyrkt regeringens förslag till ramar och avstyrkt mot detta stående förslag. Av yttrandet framgår att företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet står fast vid respektive partis förslag till utgiftsram beträffande utgiftsområde 21. Finansutskottet har tillstyrkt regeringens förslag till ram för det här aktuella utgiftsområdet (bet. 2006/07:FiU1), och riksdagen har nyligen beslutat om fördelning av utgifterna på utgiftsområden 2007. Utgångspunkten för det ställningstagande som utskottet här gör är således att ramarna för utgiftsområde 21 Energi är fastställda för år 2007. Av detta skäl har

företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet valt att avstå från att delta i beslutet och i stället valt att redogöra för sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Utskottet övergår därmed till att behandla enskilda anslag och de i detta avsnitt aktuella motionerna.

När det gäller de motioner som berör anslaget 35:2 Insatser för effektivare energianvändning – 2006/07:MJ266 och 2006/07:N313 (v) – vari förordas ökat stöd till energirådgivning i regioner och kommuner gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen när det gäller anslagsnivån för år 2007. Det är givetvis bra med insatser som kan bidra till att energin används så effektivt som möjligt. Utskottet välkomnar därför den i budgetpropositionen aviserade översynen av incitamenten för energieffektivisering i såväl hushåll som industri. I detta sammanhang vill utskottet också kort kommentera vad som sägs i sistnämnda motion om att det i budgetpropositionen för år 2008 och 2009 inte har beräknats några utgifter för anslagen 35:2 och 35:3. Enligt utskottets uppfattning faller detta sig naturligt då de insatser som bedrivs inom ramen för dessa anslag härrör sig från 2002 års energipolitiska beslut och omfattar, enligt vad riksdagen då fastlade, perioden 2003–2007.

Beträffande de motioner som i det föregående redovisats i anslutning till anslaget 35:5 Energiforskning vill utskottet tydliggöra att det i budgetpropositionen framlagda förslaget till anslag om drygt 816 miljoner kronor för år 2007 inte innebär någon större förändring i förhållande till vad den tidigare regeringen beräknade för anslaget i 2006 års budgetproposition. Utskottet har i det föregående även redovisat sin syn på hur energiforskningen bör bedrivas i avsnittet om energipolitikens inriktning med anledning av där aktuella motionsyrkanden.

Utskottet vill med anledning av vad som sägs i motion 2006/07:N221 (c) om att konverteringsstöden även ska omfatta konvertering till vedeldning ge uttryck för att det delar motionärernas principiella ståndpunkt. Detta bottnar i utskottets uppfattning att selektiva bidrag och teknikberoende bestämmelser så långt som möjligt bör undvikas. Enligt utskottets uppfattning finns dock inget skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionen.

Mot bakgrund av vad som sägs i motion 2006/07:N313 (v) om att de olika stöden bör kvarstå i form av skattekrediteringar och inte ges som bidrag via anslag vill utskottet understryka att dess uppfattning är den rakt motsatta. Genom att dessa stöd i stället för att ges som skattekrediteringar finansieras via anslag ökar transparensen. Därigenom synliggörs kostnaderna för insatserna på det energipolitiska området på ett bättre sätt. Det sagda innebär även att utskottet anser att riksdagen bör godkänna vad regeringen föreslår beträffande planeringsstöd för vindkraft, stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler, stöd för konvertering från direktverkande elvärme, stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler och stöd

för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus. Utskottet har inget att invända mot vad regeringen föreslagit rörande dessa nya anslag.

När det gäller de förslag till bemyndiganden som regeringen framlagt inom utgiftsområde 21 Energi har utskottet inget att erinra med undantag för förslaget till bemyndigande för anslaget 35:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft. Utskottet har här noterat att ett smärre fel insmugit sig i förslaget och förordar att formuleringen ”under 2008–2012” i regeringens förslag till beslut (punkten 3) ersätts med formuleringen ”för perioden 2010–2012”.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2007 inom utgiftsområde 21 Energi. Likaså tillstyrks de övriga här aktuella förslagen till riksdagsbeslut som framlagts i budgetpropositionen, dock med undantag för den nyssnämnda ändringen av bemyndigandet för anslaget till stöd för marknadsintroduktion av vindkraft. Samtliga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Energipolitikens inriktning, punkt 1 (s)**

av Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 96 och 2006/07:N321 samt avslår motionerna 2006/07:MJ266 yrkandena 29, 31, 32 och 42, 2006/07:MJ391 yrkandena 6, 7, 9 och 47, 2006/07:N238, 2006/07:N268, 2006/07:N279, 2006/07:N296 yrkandena 1 och 6–8, 2006/07:N345 yrkandena 10 och 15 samt 2006/07:N365.

Ställningstagande

En säker tillgång på energi spelar en avgörande roll för samhällets utveckling. Samtidigt står vi inför det faktum att en stor del av dagens energiproduktion tär på miljön. En omställning av energiproduktionen till förnybara energislag är därför nödvändig. Denna insikt har präglat det målmedvetna arbete som den socialdemokratiska regeringen under ett antal år har drivit. Politiken har varit inriktad på att främja såväl elproduktionen från förnybara energikällor som en effektivare energianvändning.

Det mål som riksdagen fastställt är att den svenska energipolitiken såväl på kort som på lång sikt ska trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Vidare ska energipolitiken skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Vi ser inga skäl för riksdagen att ompröva detta beslut.

Vi står fast vid vår uppfattning att kärnkraften successivt bör fasa ut ur systemet med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt den kan ersättas med förnybar energi och energieffektivisering. Avvecklingen måste således ske på ett ansvarsfullt och kontrollerat sätt, och utbyggnaden av elproduktion måste ske kontinuerligt så att såväl svensk industri som samhället i övrigt tillförsäkras el till internationellt konkurrenskraftiga priser.

Vi anser att målsättningen måste vara att Sveriges beroende av olja ska brytas till år 2020. Då ska ingen bostad behöva olja för sin uppvärmning eller bilisterna vara ensidigt hänvisade till fossila drivmedel. För att nå behöver, i likhet med vad som anförs i motion 2006/07:Fi244 (s), särskilda åtgärder vidtas. Vi ställer oss därför bakom kraven i nyssnämnda motion om att inrätta dels ett nytt investeringsprogram, dels ett nytt forskningsprogram för att minska förbrukningen och beroendet av olja. Riksdagen bör genom ett uttalande anmoda regeringen att verka för framtagandet av program med angivna inriktningar.

När det gäller energieffektivisering är vår uppfattning att samordningen av insatserna kan utvecklas. Vi bejakar därför det förslag som Kommissionen mot oljeberoende framlagt om att inrätta ett särskilt råd för energieffektivisering. Uppgiften för ett sådant råd bör vara att driva på energieffektiviseringsarbetet i hela landet samt stärka informationsarbetet och förbättra samordningen mellan olika aktörer. Krav på ett riksdagsuttalande om att regeringen bör ta initiativ till att inrätta ett sådant råd har framförts i motionerna 2006/07:MJ266 (v) och 2006/07:N296 (v). Vi ser emellertid i nuläget inget skäl för riksdagen att tillmötesgå denna begäran. Beträffande kraven i några av de här aktuella motionerna om att upprätta en nationell handlingsplan för energieffektivisering samt att fastställa mål för energieffektivisering vill vi erinra om de utredningsdirektiv som den tidigare regeringen beslutat om. Vi förutsätter att den nytillträdda regeringen fullföljer detta arbete.

Utskottsmajoriteten har i sitt ställningstagande framhållit behovet av att skapa goda villkor för investeringar i ny kraftproduktion. Vi delar denna uppfattning och vill samtidigt understryka att detta varit en ledstjärna för den tidigare regeringen. Att den socialdemokratiska regeringens politik gett goda resultat på detta område kan bl.a. exemplifieras med att Vattenfall AB har ambitionen att investera i åtminstone 20 TWh ny elproduktion, varav 10 TWh förnybart, de närmaste tio åren.

Vad gäller målet för hur mycket förnybar energi som ska genereras inom systemet med elcertifikat fram till år 2016 ser vi ingen anledning för riksdagen att mot bakgrund av de här aktuella motionerna ompröva den målsättning om 17 TWh som riksdagen fastställde våren 2006. En eventuell ökning av ambitionsnivån bör enligt vår mening ske i samband med de översyner som ska göras av systemet åren 2008 och 2012.

I detta sammanhang vill vi även framhålla att den koncentration och konkurrensbrist som Sverige upplever på elmarknaden, med allt dyrare elräkningar för hushåll och företag som följd, måste brytas. För att ytterligare utveckla elmarknaden vill vi bl.a. tillförsäkra långa avtal för industrin och underlätta för nya aktörer att komma in på elmarknaden samt begränsa elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal. Vidare vill vi effektivisera elbörsen genom att pröva möjligheten till en uppdelning i två marknader, begränsa samägandet av vattenkraften och kärnkraften samt underlätta för aktiva konsumenter att påverka sina elkostnader.

Vi ställer oss avslutningsvis frågande till den långsiktighet i energipolitiken som den nya regeringen utlovar. En strategi för kärnkraften som inte sträcker sig längre än till år 2010 ser vi svårigen som långsiktig.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2006/07:Fi244 (s) i berörd del. Det anförda kan även sägas vara i linje med vad som förordas i motion 2006/07:N321 (s) om behovet av att frambringa alternativa energikällor, varför även denna motion kan anses tillgodosedd och den tillstyrks. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

2. Energipolitikens inriktning, punkt 1 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:MJ266 yrkandena 29, 31, 32 och 42 samt 2006/07:N296 yrkandena 1 och 6–8 samt avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 96, 2006/07:MJ391 yrkandena 6, 7, 9 och 47, 2006/07:N238, 2006/07:N268, 2006/07:N279, 2006/07:N321, 2006/07:N345 yrkandena 10 och 15 samt 2006/07:N365.

Ställningstagande

Användningen av fossila energislag orsakar klimatförändringar, skadar vår hälsa och hotar vår säkerhet. Det krävs därför en genomgripande omställning av energisystemet som innebär att kärnkraften och de fossila energislagen fasas ut och ersätts med förnybara energislag och en ökad grad av energieffektivisering. En sådan omställning har påbörjats genom de energipolitiska beslut som riksdagen fattade åren 1997 och 2002 och där Vänsterpartiet var med och utformade politikens inriktning. Enligt min mening är det av stor betydelse att det inledda omställningsarbetet fortsätter samtidigt som tempot i arbetet höjs. Ambitionen bör vara att uran, kol, olja och naturgas i stort sett ska vara utfasade från energisystemet i Sverige om 20–30 år.

Kärnkraften bör, enligt min mening, avvecklas i en jämn takt. Vänsterpartiet har medverkat till att två reaktorer har stängts. De återstående tio reaktorerna bör kunna vara avvecklade senast år 2025. Av detta skäl anser jag, i likhet med vad som förordas i motion 2006/07:N296 (v), att regeringen bör anmodas att tillsätta en utredning med uppgift att klarlägga förutsättningarna för att ta ytterligare en kärnkraftsreaktor ur drift senast år 2010.

För att bistå övergången till förnybara energislag är elcertifikatssystemet ett effektivt instrument. Våren 2006 fastställde riksdagen, som tidigare redovisats, målet till 17 TWh förnybar el år 2016 jämfört med 2002 års nivå. Enligt min bedömning finns det emellertid utrymme för att ytterligare höja

denna målsättning. Genom att avlägsna en del kvarvarande hinder, bl.a. för att skapa förutsättningar för en snabbare utbyggnad av vindkraften, går det att möjliggöra för en målsättning om 18–20 TWh förnybar el till år 2016. Regeringen bör därför uppmanas att utreda denna fråga och återkomma med förslag till riksdagen i enlighet med vad som här anförs.

Vidare finns det ett stort behov av forskning kring förnybara energislag. Våren 2006 fastställde riksdagen riktlinjer för de långsiktiga insatserna kring forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering på energiområdet. Beslutet innebar bl.a. en ökad fokusering och koncentration av resurserna samt att ambitionsnivån höjdes när det gäller att omsätta resultaten från forsknings- och utvecklingsinsatserna på energiområdet till kommersiella produkter. För att driva omställningsarbetet framåt krävs bl.a. kraftfulla satsningar på forskning om biodrivmedel och miljövänligare fordon, solenergi, vätgas och vågenergi. Regeringen bör därför, som anförs i motion 2006/07: MJ266 (v), åläggas att återkomma med förslag på hur energiforskningen ytterligare kan stärkas.

Det räcker emellertid inte enbart med att använda miljövänlig energi, utan energin måste även användas mer effektivt. Som ett led i detta bör Sverige snarast ta fram en nationell handlingsplan för effektivare energiutnyttjande. Handlingsplanen bör omfatta såväl årliga mål för effektiviseringen som sammanhållna åtgärder för att nå dessa mål. För att tydliggöra ansvaret för energieffektivisering bör ett särskilt råd – alternativt centrum – för energieffektivisering skapas. I uppdraget för ett sådant skulle ligga att specificera höjda målsättningar på området, ta fram nya åtgärder för att nå målsättningarna och genomföra uppföljningar på området. Jag delar således den uppfattning som framförs i motionerna 2006/07: MJ266 (v) och 2006/07: N296 (v) om att riksdagen bör markera sin åsikt i denna fråga.

Avslutningsvis vill jag bara kort deklarerat min ståndpunkt att det finns mer att göra för att förbättra konkurrensen på den svenska elmarknaden och därigenom skapa förutsättningar för att pressa priser för såväl företag som hushållskunder. I detta inbegrips bl.a. att införa en helt rörlig eltaxa och att i ökad utsträckning möjliggöra för timvis mätning av el.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks nämnda motioner i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks i motsvarande delar.

3. Energipolitikens inriktning, punkt 1 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07: MJ391 yrkandena 6, 7, 9 och 47 samt 2006/07: N345 yrkandena 10 och 15, bifaller

delvis motionerna 2006/07:MJ266 yrkande 42 och 2006/07:N296 yrkande 8 och avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 96, 2006/07:MJ266 yrkandena 29, 31 och 32, 2006/07:N238, 2006/07:N268, 2006/07:N279, 2006/07:N296 yrkandena 1, 6 och 7, 2006/07:N321 och 2006/07:N365.

Ställningstagande

Klimatfrågan är vår tids kanske viktigaste fråga. Framtida generationer kommer inte att kunna använda fossila bränslen i den utsträckning som vi gör, men de kommer att drabbas av effekterna av de klimatstörningar som eldning av olja, gas och kol ger upphov till. Jag ser det därför som odiskutabelt att energipolitiken i grunden måste förändras. Det innebär att det svenska energisystemet måste genomgå en total omställning till produktion av el och annan energi baserad på förnybara energislag samt en mer effektiv användning av energi.

Ett viktigt led i detta arbete är att bryta oljeberoendet. Den kommission mot oljeberoende som den tidigare regeringen tillsatte har framlagt ett antal vällovliga förslag i syfte att bryta landets beroende till år 2020. Det gäller emellertid nu att gå från ord till handling. Av detta skäl förordar jag, i likhet med vad som föreslås i motion 2006/07:MJ391 (mp), att regeringen tar initiativ till en dialog med representanter från de politiska partierna, näringslivet och den offentliga sektorn i syfte att nå en bred samsyn kring vilka åtgärder som ska vidtas för att avveckla beroendet av olja och andra fossila bränslen. I detta sammanhang måste även framhållas att avvecklingen av fossila bränslen är avhängig av beslut och initiativ på lokal nivå. Därför måste också, enligt min mening, lokala planer för att avveckla oljeberoendet uppmuntras av statsmakterna.

Även kärnkraften bör avvecklas då den är en farlig och icke förnybar energikälla som inte hör hemma i ett modernt och ekologiskt samhälle. Kärnkraftens problem är många, och till dessa hör bl.a. risken för olyckor, risken för spridning av kärnvapen, olösta problem med slutförvaring av avfallet och radioaktiva utsläpp i alla led från uranbrytning till avfallshandtering. Avvecklingen bör ske genom skärpta säkerhetskrav och höjd skatt på kärnkraft och genom att kärnkraften får bära alla sina kostnader, inklusive försäkringskostnader. Riksdagen bör, anser jag, genom ett uttalande tydliggöra sin uppfattning att kärnkraften bör avvecklas inom tolv år. Uttalandet bör även inbegripa att ytterligare effekthöjningar i befintliga kärnkraftverk inte ska få genomföras och att prospektering av uran bör förvägras.

Det är enligt min mening av stor vikt att samhällets insatser inte bara syftar till att ersätta de fossila bränslena med förnybar energi utan även att minska energianvändningen överlag. För att uppnå energieffektivisering behövs således en aktiv statlig politik. Stora insatser för energieffektivisering måste även ske inom de sektorer som i dag använder förnybar energi så att denna kan frigöras för annan användning. Statens energimyndighet har i dag huvudansvaret för statens insatser rörande energieffektivisering. Myndigheten har detta uppdrag som en av många uppgifter. Genom att

inrätta en särskild myndighet för energieffektivisering kan dessa frågor få den fokus de är förtjänta av. Ett alternativ vore att inrätta ett centrum för energieffektivisering med en uttalad operativ funktion att genomdriva planmål för effektivisering i enlighet med vad Kommissionen mot oljeberoende föreslagit. Riksdagsuttalandet bör således omfatta även denna del.

När det gäller målsättningen för systemet med elcertifikat, som tas upp i motionerna 2006/07: MJ266 (v) och 2006/07: N296 (v), delar jag inställningen att ambitionsnivån om en ökning av den förnybara elproduktionen med 17 TWh till år 2016 är alltför blygsam och försiktig. Utan att här i detalj redogöra för de brister systemet har och vilka åtgärder jag anser skulle behöva vidtas för att förbättra det vill jag ändå framhålla att en nivå om 21 TWh förnybar el till år 2016 i förhållande till 2002 års nivå vore en rimlig målsättning. Jag ställer mig därför delvis bakom kravet i dessa båda motioner.

I detta sammanhang vill jag även endast kort framhålla min uppfattning att elmarknaden är i behov av genomgripande reformer. I detta inbegrips att marknaden måste utformas så att konsumenterna handlar el momentant, utan onödiga mellanhänder. Kännetecknande för dagens svenska elmarknad är att den domineras av ett fåtal aktörer och att prissignalerna till hushållskunderna under höglasttid är svaga.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motionerna 2006/07: MJ391 (mp) och 2006/07: N345 (mp) i här aktuella delar. Motionerna 2006/07: MJ266 (v) och 2006/07: N296 (v) kan med det ovan sagda anses delvis tillgodosedda, och de tillstyrks i dessa delar. Övriga här behandlade motionsyrkanden avstyrks.

4. Vattenfall AB, punkt 2 (s)

av Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: N330 och avslår motionerna 2006/07: MJ391 yrkande 8, 2006/07: N229, 2006/07: N296 yrkandena 12 och 13 samt 2006/07: N338 yrkandena 1–7.

Ställningstagande

Enligt rådande energipolitiska riktlinjer ska Vattenfall AB, inom ramen för kravet på affärsmässighet, bidra till en svensk elförsörjning som är ekologiskt och ekonomiskt uthållig och som ger svensk industri och samhället i övrigt el till konkurrenskraftiga priser. Vattenfall är således en viktig resurs både i arbetet med att ställa om det svenska energisystemet och

som en garant för att såväl företag som andra kunder i Sverige erbjuds el till internationellt konkurrenskraftiga villkor. Riksdagens beslut om riktlinjer har även genomsyrat den tidigare regeringens agerande när det gäller bolaget. Genom den ändring av bolagsordningen som genomfördes våren 2005, som i det föregående redovisats, tydliggjordes Vattenfalls roll inom energipolitiken ytterligare.

Vi vill vidare betona vikten av ett aktivt statligt ägande av Vattenfall. Endast därigenom kan ägarna till de statliga företagen – det svenska folket – tillgodogöra sig ägandet fullt ut. Genom en aktiv förvaltning av Vattenfall kan bolaget skapa ett mervärde. Som exempel på detta vill vi nämna Vattenfalls ambition att kraftigt öka produktionen av förnybar el. Enligt denna ambition ska Vattenfall nu öka elproduktionen från förnybara energikällor med ca 10 TWh fram till år 2016, varav merparten är inom vindkraft. Totalt innebär satsningen en investering i storleksordningen 40 miljarder kronor.

I likhet med vad som anförs i motion 2006/07:N330 (s) anser vi således att det är angeläget att regeringen använder sig utav styrkan i det statliga ägandet. Vattenfall bör enligt vår mening, på kommersiella grunder och utan att det kommer i konflikt med EU:s konkurrensregler, kunna erbjuda sina industrikunder Europas lägsta energipriser. Vidare anser vi att Vattenfall ska spela en nyckelroll som föregångare i arbetet med att ställa om sin produktion till en långsiktigt hållbar utveckling. Vattenfall kan göra mer och höja ambitionsnivån på detta område. I detta sammanhang är det även angeläget att framhålla betydelsen av att statliga bolag agerar som föredömen. Riksdagen bör därför, genom ett uttalande, tydliggöra för regeringen att fokus för ägarförvaltningen även fortsättningsvis måste vara dels att verka för att åstadkomma långsiktigt konkurrenskraftiga elpriser, dels att arbeta för förbättrad och ny produktionskapacitet.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks nämnda motion. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

5. Vattenfall AB, punkt 2 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:N296 yrkandena 12 och 13 samt avslår motionerna 2006/07: MJ391 yrkande 8, 2006/07: N229, 2006/07:N330 och 2006/07:N338 yrkandena 1–7.

Ställningstagande

Enligt de energipolitiska riktlinjer som riksdagen fastställt ska Vattenfall AB, inom ramen för kravet på affärsmässighet, bidra till en svensk elförsörjning som är ekologiskt och ekonomiskt uthållig och som ger svensk industri och samhället i övrigt el till konkurrenskraftiga priser. Den ändring av Vattenfalls bolagsordning som genomfördes våren 2005, och som det i det föregående redogjorts för, var enligt min mening ett steg i rätt riktning när det gällde att tydliggöra bolagets ansvar för att bidra till att ställa om energisystemet till att bli ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Jag anser dock, i linje med vad som anförs i motion 2006/07:N296 (v), att Vattenfalls insatser för energiomställningen måste öka betydligt – såväl i Sverige som i andra länder. För att detta ska kunna åstadkommas behövs tydliga politiska riktlinjer. Dessa riktlinjer skulle bl.a. innebära att de stora investeringar som Vattenfall gör i brunkolsbrytning, fossila kraftverk och kärnkraftverk tvingas minska samtidigt som bolagets investeringar i förnybar energi måste öka. Vidare skulle riktlinjerna omfatta att projekt utomlands ska drivas på ett ekologiskt och socialt ansvarsfullt sätt.

För att ytterligare öka tempot i omställningsarbetet anser jag att regeringen bör anmodas att utreda förutsättningarna för att avsätta en del av den vinst Vattenfall gör och som tillfaller statskassan till en fond för forskning, utveckling, kommersialisering och investering av förnybara energislag. Enligt min bedömning vore en andel i storleksordningen 10 % en rimlig nivå att tillföra en sådan fond.

Riksdagen bör genom ett tillkännagivande till regeringen ställa sig bakom vad jag här har anfört. Därmed bifalls nämnda motion i här aktuella delar, medan övriga motionsyrkanden avstyrks.

6. Vattenfall AB, punkt 2 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:MJ391 yrkande 8 och 2006/07:N338 yrkandena 1–7 och avslår motionerna 2006/07:N229, 2006/07:N296 yrkandena 12 och 13 samt 2006/07:N330.

Ställningstagande

Jag anser, i överensstämmelse med vad som framförs i motion 2006/07:N338 (mp), att Vattenfalls affärsidé ska vara att förvalta vattenkraften och i övrigt producera el och energitjänster på ett sätt som står i samklang

med de riktlinjer för miljö- och energipolitiken som riksdagen fastställt. Inom denna ram ska bolaget dessutom tjäna kunderna genom god leveranssäkerhet och låga priser samt ge en långsiktigt god utdelning på kapitalet.

I linje med detta anser jag att Vattenfalls verksamhet i såväl Tyskland som Polen bör avyttras. Vattenfalls ägare – Sveriges medborgare – har varken som ägare eller konsumenter någon nytta av att bolaget driver brunkolsbrytning, kolkraftverk eller föråldrade kärnkraftverk i dessa länder. Regeringen bör även, mot bakgrund av att elmarknaden kan karakteriseras som en oligopolmarknad, närmare granska förutsättningarna för att efter nyssnämnda avyttringar dela upp Vattenfall i flera olika bolag och återkomma till riksdagen med förslag på området. Det gäller bl.a. kärnkraftsverksamheten, vilket skulle gynna såväl konkurrens som transparens på marknaden. Den av regeringen aviserade översynen rörande samägandet av de svenska kärnkraftverken är här ett steg i rätt riktning. Utgångspunkten för en sådan översyn bör vara att det möjliggörs för Vattenfall att köpa ut minoritetsägarna i Forsmark och Ringhals. Därtill talar mycket för att distribution och transport av el, vilket till sin natur är monopolverksamhet, bör vara separat organiserade i förhållande till annan verksamhet.

För att ytterligare tydliggöra Vattenfalls ansvar inom miljö- och energipolitiken bör bolaget få ett tydligt mål att minska sina utsläpp av växthusgaser varje år. Vidare anser jag att Vattenfalls möjligheter att försöka påverka politikens utformning bör begränsas. I det inbegrips att de resurser som Vattenfall spenderar på att försöka påverka politikens utformning ska hållas på en låg nivå och att de ska särredovisas. Det omfattar även att bolaget bör lämna sådana organisationer, t.ex. Svenskt Näringsliv och Svensk Energi, som försöker motverka kärnkraftsavvecklingen och en offensiv klimatpolitik.

Som uppmärksammas i motion 2006/07: MJ391 (mp) har på senare tid ett antal storföretag, däribland Vattenfall, intresserat sig för möjligheten att avskilja och lagra koldioxid. Avskiljning och lagring av koldioxid har emellertid stora tekniska, ekonomiska, institutionella och miljömässiga problem och kan inte vara en slutgiltig lösning på samma sätt som förnybar energi. Vidare föreligger en risk att dessa företag använder en teoretisk framtida möjlighet att använda nämnda teknik för att berättiga fortsatta investeringar i fossila bränslen. Regeringen bör därför anmodas att, på lämpligt sätt, verka för att Vattenfall överger sina satsningar på detta område.

Riksdagen bör genom ett uttalande ställa sig bakom vad jag har anfört rörande Vattenfall AB. Därmed tillstyrks nämnda motioner i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

7. Svenska kraftnäts investeringsplan, punkt 4 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Affärsverket svenska kraftnät för perioden 2007–2009 med undantag för likströmskabeln mellan Sverige och Finland. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkt 15.

Ställningstagande

Regeringen har begärt riksdagens godkännande av Svenska kraftnäts investeringsplan för perioden 2007–2009. Enligt min mening finns emellertid inget behov av att bygga en ny likströmsförbindelse mellan Sverige och Finland. Investeringskostnaden från svensk sida för detta projekt bedöms uppgå till mer än 1,4 miljarder kronor, varav 225 miljoner kronor under perioden 2007–2009. Detta är, både bildligt och bokstavligt talat, verkligen att kasta pengar i sjön. Jag anser inte att denna kabel behövs för att uppfylla några svenska behov, utan denna investering ska i första hand ses som en subvention till finsk kärnkraft. Kabeln är intimt sammankopplad med byggandet av den nya reaktorn i Finland. Enligt min mening vore det bättre att satsa dessa pengar på att bygga ut bio- och vindkraften i Sverige.

Riksdagen bör därför godkänna Svenska kraftnäts investeringsplan för åren 2007–2009 med undantag för den del som omfattar byggandet av en likströmskabel mellan Sverige och Finland (Fenno-Skan 2). Med hänvisning till det anförda tillstyrks propositionen delvis i denna del.

8. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (s)

av Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

- a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,
- b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,
- c) tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservation 8.

Därmed avslår riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkterna 1 och 2 samt motionerna 2006/07:N296 yrkande 9, 2006/07:N344 yrkande 3 och 2006/07:N345 yrkande 14.

Med anledning av regeringens förslag om att principerna för tilldelning av elcertifikat för småskalig vattenkraft ska vara desamma som för övriga anläggningar inom systemet vill vi anföra följande.

Vi ser positivt på vattenkraften som en förnybar energikälla. Vattenkraften är och har varit till stort gagn för landets elkonsumenter genom att bidra till en säker tillgång på el till rimliga priser. Samtidigt är det viktigt att värna om skyddet för nationalälvarna och andra i miljöbalken skyddade vattenområden. Det bör i detta sammanhang därför erinras om att det i nuvarande riktlinjer för energipolitiken fastslås att dessa älvsträckor även fortsättningsvis ska skyddas. Dock skulle den förnybara elproduktionen kunna ökas genom effektivisering av befintliga vattenkraftverk och ibruktagande av verk som tidigare tagits ur funktion. Det finns enligt vår mening även en begränsad potential för nya småskaliga vattenkraftsanläggningar. Dessa anläggningar måste emellertid underkastas stränga miljöprövningar i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Det förslag som nu förelagts riksdagen anser vi vara ett hafsvverk och någon egentlig analys av förslaget konsekvenser har inte heller presenterats för riksdagen. Mot detta är vi kritiska. Den redogörelse för ärendet som regeringens företrädare gjort inför utskottet stärker ytterligare vår uppfattning att det finns luckor i beredningen. Vi vill i detta sammanhang uppmärksamma följande.

För det första menar vi att regeringen närmare borde klarlägga elcertifikatssystemets inverkan vid miljöprövningarna. I nuläget råder en osäkerhet kring vilken betydelse elcertifikatssystemet har vid dessa miljöprövningar, men det finns indikatorer på att systemet kan spela en avgörande roll vid domstolarnas prövning. Detta skulle kunna medföra att anläggningar godkänns trots att de innebär en inte obetydlig påverkan på miljön.

För det andra anser vi att regeringen förbiser den oro som många känner för de mindre vattendragens naturvärde, bl.a. när det gäller att säkerställa fiskbeståndens och andra vattenvarelsers fortlevnad genom byggnation av vandringsvägar. Regeringen bör därför överväga möjligheterna att införa en kontrollstation för att säkerställa att det nu aktuella förslagets miljöpåverkan är obetydlig.

För det tredje är det vår uppfattning att regeringen borde belysa vilken effekt förslaget får för övriga produktionslag inom systemet.

Sammanfattningsvis anser vi sålunda att riksdagen i dagsläget bör avslå regeringens förslag. Regeringen bör samtidigt anmodas att vidta åtgärder i linje med vad vi här förordat för att, inom begränsade ramar, möjliggöra att den småskaliga vattenkraften även efter år 2010 kan stödjas genom elcertifikatssystemet. Regeringen bör efter noggrann beredning i enlighet

med vad vi här anfört återkomma till riksdagen för beslut i frågan om småskalig vattenkraft. Det sagda innebär att vi avstyrker propositionen i här aktuella delar liksom berörda motionsyrkanden.

9. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,

b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:N296 yrkande 9 och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkterna 1 och 2 samt motionerna 2006/07:N344 yrkande 3 och 2006/07:N345 yrkande 14.

Ställningstagande

Vattenkraften är den viktigaste energikällan för förnybar elproduktion i Sverige, och jag är positiv till om den på olika sätt kan effektiviseras. Enligt min uppfattning bör emellertid vattenkraften inte byggas ut ytterligare. Möjligheten att bygga ut den storskaliga vattenkraften är i dag starkt begränsad. Nationalälvarna är enligt miljöbalken skyddade från vattenkraft, vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål. Detsamma gäller ett antal ytterligare vattenområden. Även i de nu gällande riktlinjer för energipolitiken fastslås att nationalälvarna och de övriga älvsträckorna ska skyddas. Detta är enligt min mening bra. Därtill menar jag att det är angeläget att även andra vattendrag skyddas från ytterligare exploatering. Jag anser därför – i likhet med vad som anförs i motion 2006/07:N296 (v) – att riksdagen bör avslå regeringens förslag om att återinföra den småskaliga vattenkraften i elcertifikatssystemet. När riksdagen våren 2006 beslutade om en utfasning av den småskaliga vattenkraften från systemet konstaterades bl.a. att elcertifikatssystemet, i kombination med stigande elpriser, har skapat ett växande intresse för att återuppta driften i ett stort antal nedlagda vattenkraftsanläggningar. Motivet för riksdagens beslut var att begränsa det växande exploateringstrycket på dessa anläggningar. Detta är i allra högsta grad fortfarande aktuellt. Den lilla mängd energi som kan erhållas genom en utbyggnad av den småskaliga vattenkraften står enligt min mening inte i proportion till den skada som naturen förorsakas.

Jag vill i detta sammanhang även framhålla min uppfattning att det förslag som nu förelagts riksdagen saknar nödvändig konsekvensanalys, bl.a. beträffande hur mycket ny småskalig vattenkraft som förslaget kommer att

medföra och hur övriga produktionsformer kommer att påverkas. Vidare finns det enligt min mening en stor osäkerhet kring systemets inverkan på miljöprövningarna. Mycket tyder på att elcertifikatssystemet plöjer väg för exploateringsintressena inom vattenkraften.

Med hänvisning till det anförda avstyrks propositionen i här aktuella delar medan nämnda motion tillstyrks i berörd del. Det sagda ligger även delvis i linje med vad som anføres i motionerna 2006/07:N344 (mp) och 2006/07:N345 (mp) som genom detta uttalande kan anses tillgodosedda, varför de avstyrks.

10. Elcertifikat för småskalig vattenkraft, punkt 6 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

- a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,
- b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat,
- c) tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservation 10.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:N344 yrkande 3 och 2006/07:N345 yrkande 14 och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 21 punkterna 1 och 2 samt motion 2006/07:N296 yrkande 9.

Ställningstagande

Enligt min mening bör det inte ske någon utbyggnad av vare sig storskalig eller småskalig vattenkraft som innebär ytterligare åverkan på ekosystemen i våra vattendrag. Vattenkraften är enligt min uppfattning att betrakta som färdigutbyggd i Sverige. De skyddade älvarna måste förbli skyddade samtidigt som de små vattendragen måste värnas. Däremot finns det inga skäl att förhindra en förnyelse av äldre teknik i de befintliga kraftverken med villkor att detta inte får några negativa effekter på miljön. Effektivisering av befintlig vattenkraft genom utbyte av generatorer sker dock rutinmässigt, varför det inte finns några godtagbara skäl till att subventionera vattenkraft över huvud taget via elcertifikatssystemet. Mot denna bakgrund anser jag – i likhet med vad som anføres i motionerna 2006/07:N344 (mp) och 2006/07:N345 (mp) – att riksdagen bör avslå regeringens förslag om att återinföra den småskaliga vattenkraften i elcertifikatssystemet.

Våren 2006 beslutade riksdagen om en utfasning av den småskaliga vattenkraften från systemet. Miljöpartiet stödde detta beslut, och jag ser inga som helst skäl för riksdagen att göra en omprövning. I detta sammanhang

konstaterades bl.a. att elcertifikatssystemet, i kombination med stigande elpriser, hade skapat ett växande intresse för att återuppta driften i ett stort antal nedlagda vattenkraftsanläggningar. Motivet för riksdagens beslut var sålunda att begränsa det växande exploateringsstrycket på dessa anläggningar. Detta är i allra högsta grad fortfarande aktuellt. Den småskaliga vattenkraften innebär ofta en skada för naturen som inte står i proportion till nyttan av den lilla mängd el som kan utvinnas.

Jag vill i detta sammanhang även framhålla min uppfattning att det synes finnas en rad oklarheter kring det förslag som nu förelagts riksdagen. Oavsett inställning till systemet ter sig förslaget enligt min mening inte vara färdigberett. Det förefaller bl.a. råda en stor osäkerhet kring hur mycket ny småskalig vattenkraft som förslaget kommer att medföra och hur övriga produktionsformer kommer att påverkas. Därtill verkar elcertifikatssystemet plöja väg för exploateringsintressena inom vattenkraften vid miljöprövningarna.

I linje med vad som här anförs anser jag att riksdagen, förutom att avslå regeringens förslag beträffande den småskaliga vattenkraften, tydligt bör markera sin uppfattning att varken stor- eller småskalig vattenkraft bör omfattas av elcertifikatssystemet.

Med hänvisning till det anförda avstyrks propositionen i här aktuella delar. Samtidigt tillstyrks nämnda motioner i berörda delar. Motion 2006/07: N296 (v) kan i här berörd del genom det anförda anses tillgodosedd, och den avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (s)

Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s),
 Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s) anför:

Vi socialdemokrater har i partimotion 2006/07:Fi244 Alla ska med gett vår syn på inriktningen av politiken. Våra förslag syftar till att utveckla hela Sverige och ge alla som bor här del av den goda ekonomiska utveckling som politiken under tidigare mandatperioder lagt grunden för. Det rekordstora antalet nya jobb och den snabba minskningen av arbetslösheten som sker just nu är ett styrketecken för den socialdemokratiska välfärdsmodell som den nya regeringens politik syftar till att försämrå. Denna socialdemokratiska välfärdsmodell visar på att en hög sysselsättning kan förenas med rimliga nivåer och avgifter i a-kassan. God ekonomisk utveckling kan understödjas av bra sociala försäkringar. Sverige är ett framstående land i sin utvecklingstakt och modernitet just därför att vi har haft en välfärd som syftar till att skapa trygghet och rättvisa.

Vi vill bygga vidare på den generella välfärdspolitiken och inte förstöra de system som gör att långtidssjuka och arbetslösa slipper hamna i permanent underläge och fattigdom. Vi motsätter oss de försämringar som slår hårt och brutalt mot de människor som redan hamnat i svårigheter. Vi har en sammanhållen politik för ett sammanhållet Sverige.

När det gäller energipolitiken vill vi underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle genom att skapa förutsättningar för en effektiv och hållbar energianvändning. Med ett energisystem som grundas på rena, förnybara energikällor och en effektiv energianvändning kan den framtida elförsörjningen tryggas. Samtidigt är vår uppfattning att omställningen av energisystemet måste ske under beaktande av en säker tillgång på energi till rimliga priser, vilket är en viktig förutsättning för såväl näringslivets konkurrenskraft och välfärdens utveckling som hushållens ekonomi. Vår uppfattning om vilka insatser som måste göras bottnar i denna princip. Våra principiella uppfattningar framgår även av de reservationer vi gjort i detta betänkande, bl.a. under momenten Energipolitikens inriktning och Vattenfall AB.

Den arsenal av verkningsfulla åtgärder och stöd som den socialdemokratiska regeringen under ett antal år byggt upp i syfte att ställa om såväl produktion som konsumtion av energi till förnybara energislag samt att effektivisera energianvändningen ser vi som viktiga instrument för det fortsatta arbetet. För att bistå övergången till förnybara energikällor är systemet med elcertifikat ett effektivt redskap. Därtill finns andra angelägna insatser bl.a. för att särskilt bistå utbyggnaden av vindkraft i Sverige och för att hjälpa användare att konvertera till förnybara energislag. För att försöka hitta fler långsiktigt hållbara energialternativ har den tidigare socialde-

mokratiska regeringen under de senaste åren även ökat anslagen för energiforskning. Inom ramen för de åtgärder som syftar till att verka för en effektivare energianvändning bör erinras om bidrag till kommunal energirådgivning och stöd till regionala energikontor, informationsinsatser och utbildning, provning, märkning och certifiering av energikrävande utrustning samt stöd till introduktion av ny energieffektiv teknik och användningen av befintlig energieffektiv teknik, för att nämna några viktiga områden. Likaså bör programmet för energieffektivisering inom industrin omtalas i detta sammanhang. Det är enligt vår uppfattning angeläget att det arbete som här redovisas fullföljs.

För att påskynda omställningen av energisystemet och nå det ambitiösa målet om att bryta landets oljeberoende vill vi införa dels ett nytt investeringsprogram, dels ett nytt forskningsprogram. Investeringsprogrammet ska syfta till att höja energieffektiviteten i hela samhället och öka produktionen av förnybar energi. Det forskningsprogram som vi förordar ger bl.a. möjligheter till att stärka utvecklingen beträffande solenergi, vågkraft, vätgas och bränsleceller. För att fullfölja dessa förslag har Socialdemokraterna i tidigare nämnd budgetmotion förordat höjda anslag för åren 2008 och 2009 för energiforskning med sammantaget 1,1 miljarder kronor och insatser för effektivare energianvändning med totalt 725 miljoner kronor.

För utgiftsområde 21 Energi har vi, som framgår av bilaga 2 till detta betänkande, förordat en ram för år 2007 som är 91 miljoner kronor högre än regeringens förslag.

Majoriteten i riksdagen bestående av företrädare för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har emellertid fastställt andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gjort en annan beräkning av statens inkomster avseende år 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Samtidigt har utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten fastställts för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet valt en annan inriktning av politiken än den vi förespråkar deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 21 Energi. Om vårt förslag till ramar hade vunnit gehör hade vi gjort en fördelning av anslagen till utgiftsområde 21 på basis av den inriktning vi föreslår i vår partimotion. Vårt budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (v)

Kent Persson (v) anför:

Vänsterpartiet har i budgetmotion 2006/07:Fi245 presenterat en politik för jobb, rättvisa, jämställdhet och energiomställning. Vårt budgetalternativ för full sysselsättning påverkar olika delar av statsbudgeten. Ett omfattande jobbpaket presenteras, liksom ett flertal reformer för ökad välfärd, rättvisa och miljöomställning.

Vänsterpartiets budgetalternativ avvisar regeringens politik som bygger på skattesänkningar som gynnar de redan gynnade. Vidare avvisas de kraftiga försämringar som regeringen föreslår, särskilt på arbetsmarknadspolitikens område, i syfte att försvaga de fackliga organisationerna och därmed löntagarnas ställning.

En majoritet av riksdagens ledamöter – representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna – har fastställt andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten än vad Vänsterpartiet föreslagit. Regeringen gör även en annan beräkning av statens inkomster avseende år 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet har fastställts för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet nu fattat rambeslut om en annan inriktning av den ekonomiska politiken, än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar jag inte i beslutet om fördelning av anslag inom utgiftsområde 21 och presenterar heller inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

De förslag inom utgiftsområde 21 Energi som Vänsterpartiet framlagt syftar till att öka tempot i arbetet med att ställa om energisystemet till att bli långsiktigt hållbart. I det inbegrips att öka energieffektiviseringen, stimulera utvecklingen av förnybar energi och satsa på energiforskningen.

Som framgår av Vänsterpartiets motion 2006/07:N313 ville vi för år 2007 i förhållande till regeringen öka anslagen för insatser för effektivare energianvändning (35:2) och energiforskning (35:5) med 50 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor. När det gäller insatserna för effektivare energianvändning anser vi att ett ökat stöd till energirådgivning i kommuner och regioner borde beviljats för perioden 2007–2009. Genom att öka stödet till energirådgivarna kan tempot i utfasningen av den fossila bränsleanvändningen ökas samt energieffektiviseringen inom bostadssektorn höjas. De effektiviseringsvinster som därigenom kan uppnås menar vi kan bidra till att avveckla en kärnkraftsreaktor under innevarande mandatperiod, dvs. senast år 2010. Ökade anslag till energiforskning behövs enligt vår uppfattning för att ytterligare bistå forskning, utveckling och kommersialisering av förnybara energislag. Kraftfulla satsningar krävs bl.a. för att stödja pilot- och fullskaleanläggningar av exempelvis metanol, dimetyleter (DME), FT-diesel och svartlut. Vidare behöver etanolproduktion ur skogsråvara fortsatt stöd för att utvecklas. Sammantaget innebär våra förslag att 1 745 miljoner kronor skulle ha anslagits inom utgiftsområde 21 Energi. Den minskade totala ramen för utgiftsområde 21 Energi i förhållande till regeringens förslag som Vänsterpartiet förordat förklaras genom att vi har avvisat regeringens förslag att de stöd som ges i form av skattekrediteringar ska ersättas med anslag under utgiftsområde 21. Dessa stöd är enligt vår uppfattning viktiga och ska självklart fortsätta, men de borde även fortsättningsvis utgå i form av skattereduceringar och inte som bidrag. Sammanfattningsvis ville vi således utöka satsningarna inom politikområdet i förhållande till vad regeringen föreslagit.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 21 Energi, punkt 7 (mp)

Tina Ehn (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt förslag till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2006/07:Fi246, skattemotion 2006/07:Fi223 och tillhörande kommittémotioner. Utgångspunkten för partiets förslag är de stora utmaningar som Sverige står inför. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat och se till att nya jobb skapas, bl.a. genom att skapa goda förutsättningar för att nya företag kan växa fram. Vidare måste vi se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt.

Klimathotet ställer stora krav på fortsatt omställning såväl nationellt som globalt. Genom investeringar i ny teknik, satsningar på biobränslen och miljöbilar, satsningar på ett nationellt biogasprogram, ökade investeringar i järnväg, sänkt moms för bränslet E 85 och fortsatta skatteväxlingar i enlighet med de förslag Miljöpartiet presenterat kan drivkrafter och möjligheter att möta klimatutmaningen skapas.

Miljöpartiets budgetförslag syftar också till att frigöra individens kreativitet och kraft. Då skapas möjligheter för entreprenörer som kan skapa nya företag och nya jobb. Sveriges små och medelstora företag har goda förutsättningar att växa och utvecklas. Detta gäller inte minst de företag som producerar och tillhandahåller lösningar som leder till långsiktiga förbättringar på klimat-, miljö- och energiområdena. Den tillväxt som i dag sker i dessa företag anser jag måste bejakas, och det är angeläget att verka för att dessa företag kan skapa förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar utveckling. Därigenom skapas även förutsättningar för ekonomisk utveckling.

Miljöpartiet har i sitt budgetförslag tagit fasta på att förändring också skapar spänningar. I ett modernt samhälle där det sker snabba förändringar av ekonomin riskerar människor att komma i kläm. Människor som känner sig trängda och hotade och inte har tillit till samhället riskerar att skapa spänningar som motverkar förmågan till långsiktig förändring. Det är därför viktigt att värna lika rättigheter för alla och ge människor den hjälp och det stöd som de behöver för att kunna komma vidare i livet. Av den anledningen avvisas också regeringens budgetförslag med dess negativa konsekvenser för dem som har det sämst ställt.

När det gäller utgiftsområde 21 Energi har Miljöpartiet inte framlagt något förslag som avviker från den utgiftsram som regeringen föreslagit. Det innebär inte att vi bejaktar den energipolitik som regeringen avser föra, tvärtom. Miljöpartiets syn på hur energipolitiken borde drivas framgår bl.a. av parti- och kommittémotionerna 2006/07:MJ391 (mp), 2006/07:N338 (mp) och 2006/07:N344 (mp) och 2006/07:N345 (mp) som i olika delar behandlas i detta betänkande. Mina principiella uppfattningar framgår även av de reservationer jag gjort i detta betänkande, bl.a. under momenten Energipolitikens inriktning och Vattenfall AB.

Riksdagsmajoriteten – bestående av företrädare för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna – har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har de också avstyrkt Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Då Miljöpartiets budgetförslag är en helhet är det inte meningsfullt att delta i fördelningen på anslag inom utgiftsområde 21, varför jag väljer att avstå från att delta i beslutet om anslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 utgiftsområde 21:

1. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat (avsnitt 2.1 och 8.3.1).
2. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat (avsnitt 2.2 och 8.3.1).
3. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2008, 70 000 000 kronor 2009 och 210 000 000 kronor under 2008–2012 (avsnitt 8.1.4).
4. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:5 Energiforskning besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 790 000 000 kronor under 2008 och 1 025 000 000 kronor under 2009–2011 (avsnitt 8.1.5).
5. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:6 Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 13 900 000 kronor under 2008 och 58 500 000 kronor under 2009–2011 (avsnitt 8.1.6).
6. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om planeringsstöd för vindkraft (avsnitt 8.1.9).
7. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:9 Planeringsstöd för vindkraft m.m. besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 8.1.9).
8. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler (avsnitt 8.1.9).

9. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:10 Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 500 000 000 kronor under 2008 och 200 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 8.1.10).
10. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för konvertering från direktverkande elvärme (avsnitt 8.1.11).
11. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:11 Stöd för konvertering från direktverkande elvärme besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor under 2008 och 150 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 8.1.11).
12. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler (avsnitt 8.1.12).
13. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 35:12 Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor under 2008 och 5 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 8.1.12).
14. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om stöd för installation för energieffektiva fönster och biobränsleledade uppvärmningssystem i småhus (avsnitt 8.1.13).
15. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Affärsverket svenska kraftnät för perioden 2007–2009 (avsnitt 8.2.1).
16. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2007 ge Affärsverket svenska kraftnät finansiella befogenheter i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 8.2.2).
17. Regeringen föreslår att riksdagen för 2007 anvisar anslagen under utgiftsområde 21 Energi i enlighet med uppställningen under avsnitt 1 i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s):

96. Riksdagen tillkännager för regeringen sin mening vad i motionen anförs om framtagande av investerings- och forskningsprogram för att effektivisera energianvändningen och öka produktionen av förnybar energi.

2006/07:T406 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att ny teknik bör användas vid byggandet av Södra länken.

2006/07:MJ266 av Lars Ohly m.fl. (v):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med förslag på hur energiforskningen ska förstärkas.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen ska ta fram en nationell handlingsplan för effektivare energiutnyttjande med årliga mål.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tydliggöra ansvaret för energieffektivisering genom att skapa ett råd eller centrum för energieffektivisering som ska göra uppföljningar, specificera höjda målsättningar samt utveckla och föreslå nya åtgärder för att nå målsättningarna.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med förslag på hur kunskap och information om energieffektivisering kan stärkas.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med ett förslag på höjt mål för förnybar energi inom systemet för elcertifikat.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen ska återkomma med förslag på hur planeringsstöd och informationsinsatser för vindkraften ska förlängas.

2006/07:MJ391 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att breda samtal om avvecklingen av oljeberoendet behövs med anledning av problemets omfattande karaktär.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lokala oljeavvecklingsplaner.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Vattenfall och dess strategi för att insamla och lagra koldioxid (CCS).
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av en energieffektiviseringsmyndighet.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kärnkraftens roll i en sammanhållen klimat- och energipolitik.

2006/07:N221 av Staffan Danielsson och Per Åsling (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stödet för vattenburen bostadsuppvärmning även ska omfatta miljövänlig vedeldning.

2006/07:N229 av Peter Danielsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över möjligheterna att dela upp statliga Vattenfall AB i två separata koncerner.

2006/07:N238 av Nina Larsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en energipolitik för tillväxt.

2006/07:N244 av Annie Johansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Svenska kraftnät i uppdrag att bygga den nya huvudkraftledningen från Hallsberg till Hörby under jord.

2006/07:N252 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga en nedgrävning av Sydlänken.

2006/07:N268 av Gunnar Axén och Andreas Norlén (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en energipolitik för jobb och tillväxt i energiintensiv industri.

2006/07:N279 av Ulf Sjösten (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av tydliga spelregler vad gäller en eventuell fortsatt fortsatta avveckling av de svenska kärnkraftverken.

2006/07:N288 av Staffan Danielsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten väljer markkabel för den planerade nya högspänningsledningen.

2006/07:N296 av Kent Persson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att en kärnkraftsreaktor ska tas ur drift senast år 2010 där utredningen ska visa

- konsekvenserna av en avveckling, anslagsnivå som finansierar kostnader för avveckling av lämplig reaktor samt kapitalersättning till reaktorägarna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med förslag om hur ett råd eller centrum kan skapas för att tydliggöra ansvaret för energieffektiviseringen samt utveckla och föreslå nya åtgärder för att nå målsättningarna.
  7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med en handlingsplan för ett effektivare energiutnyttjande med årliga mål.
  8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda hur målet för förnybar energi inom systemet för elcertifikat kan ökas till år 2016.
  9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.
  12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ågardirektiven till Vattenfall bör ändras.
  13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda hur del av Vattenfalls vinst kan reserveras för en fond för forskning, utveckling och kommersialisering av förnybara energislag.

2006/07:N313 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 21 Energi enligt uppställning i motionen.

2006/07:N321 av Agneta Lundberg och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en långsiktig energipolitik.

2006/07:N330 av Peter Hultqvist m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Vattenfalls roll i energipolitiken.

2006/07:N338 av Per Bolund m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Vattenfalls affärsidé ska vara att förvalta vattenkraften och i övrigt producera el och energitjänster på ett sätt som överensstämmer med Sveriges av riksdagen antagna miljö- och energipolitik, att inom denna ram tjäna kunderna genom god leveranssäkerhet och låga priser och att långsiktigt ge god utdelning på kapitalet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att den tyska verksamheten, Vattenfall Europe, bör säljas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Vattenfalls polska verksamhet, Vattenfall Poland, bör säljas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Vattenfalls svenska kärnkraftsverksamhet bör skiljas ut som ett eget bolag och att Vattenfall där köper ut minoritetsägarna i Forsmark och Ringhals, men avyttrar sin andel i Oskarshamnsverket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att regeringen bör utreda möjligheterna att organisera om Vattenfalls kvarvarande verksamhet på ett sätt som befrämjar konkurrens och transparens.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Vattenfall bör få ett tydligt mål att minska sina växthusgasutsläpp varje år.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Vattenfalls budget för lobbying ska särredovisas och hållas på en rimlig nivå och att Vattenfall bör lämna lobbyorganisationer som Svensk Energi, Fjärrvärmeföreningen och Svenskt Näringsliv.

2006/07:N344 av Per Bolund m.fl. (mp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vattenkraft ej ska vara berättigad till elcertifikat.

2006/07:N345 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en särskild myndighet för energieffektivisering eller ett ”centrum för energieffektivisering” bör tillskapas.
14. Riksdagen avslår regeringens förslag om att återinföra vattenkraft som certifikatberättigad i elcertifikatsystemet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kärnkraften bör avvecklas inom tolv år.

2006/07:N365 av Lars Lindén (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den svenska basindustrins behov av förbättrade villkor i elförsörjningen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 21

Energi

Belopp i 1 000-tal kronor

Politikområde Anslag	Anslags- typ	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till re- geringens förslag		
			(s)	(v)	(mp)
35	Energipolitik				
35:1	Statens energimyndig- het: Förvaltningskostna- der	(ram)	201 690		
35:2	Insatser för effektivare energianvändning	(ram)	135 500	+50 000	
35:3	Teknikupphandling och marknadsintroduktion	(ram)	65 000		
35:4	Stöd för marknadsintro- duktion av vindkraft	(ram)	49 400		
35:5	Energiforskning	(ram)	816 191	+100 000	
35:6	Energipolitiskt motive- rade internationella kli- matinsatser	(ram)	18 100		
35:7	Statlig prisgaranti elcer- tifikat	(ram)	39 520		
35:8	Ersättning för vissa kostnader vid avveck- ling av Barsebäcksver- ket	(ram)	240 100		
35:9	Planeringsstöd för vind- kraft m.m.	(ram)	30 000		
35:10	Stöd för energiinveste- ringar i offentliga loka- ler	(ram)	700 000	-700 000	
35:11	Stöd för konvertering från direktverkande el- värme	(ram)	353 000	-353 000	
35:12	Stöd för installation av solvärme i kommersiel- la lokaler	(ram)	10 000	-10 000	
35:13	Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus	(ram)	50 000	-50 000	
Summa			2 708 501	+91 000	-963 000

BILAGA 3

Utskottets förslag till anslag för år 2007 under utgiftsområde 21 Energi

Företrädarna för (s), (v) och (mp) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3).

Belopp i 1 000-tal kronor

Politikområde		Utskottets förslag
Anslag		
35	Energipolitik	
35:1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	201 690
35:2	Insatser för effektivare energianvändning	135 500
35:3	Teknikupphandling och marknadsintroduktion	65 000
35:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	49 400
35:5	Energiforskning	816 191
35:6	Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	18 100
35:7	Statlig prisgaranti elcertifikat	39 520
35:8	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket	240 100
35:9	Planeringsstöd för vindkraft m.m.	30 000
35:10	Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	700 000
35:11	Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	353 000
35:12	Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler	10 000
35:13	Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus	50 000
Summa		2 708 501

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs att lagen (2006:1015) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat skall utgå.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1016) om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7, 9 och 10 §§, 4 kap. 3 § samt 6 kap. 6 § lagen (2003:113) om elcertifikat i stället för deras lydelse enligt lagen (2006:1016) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2006:1016

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §

För produktionsanläggningar som för första gången har tagits i drift före den 1 maj 2003 har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat

1. efter utgången av år 2014, om elen produceras med användande av bio-bränslen *eller* vindkraft och statligt bidrag till en investering eller ombyggnad i anläggningen har getts efter den 15 februari 1998 enligt ett program för vissa investeringar inom energiområdet, eller

2. i andra fall än de som avses i 1, efter utgången av år 2012.

1. efter utgången av år 2014, om elen produceras med användande av bio-bränslen, vindkraft *eller vattenkraft* och statligt bidrag till en investering eller ombyggnad i anläggningen har getts efter den 15 februari 1998 enligt ett program för vissa investeringar inom energiområdet, eller

9 §

Om en tilldelningsperiod till följd av 7, 8 *eller 8 a* § har löpt ut får tillsynsmyndigheten, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, medge denne rätt att tilldelas elcertifikat, om det i fråga om anläggningen gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen skall anses som en ny anläggning. En sådan ansökan om medgivande skall ske samtidigt med en ny ansökan om godkännande enligt 5 §.

En certifikatberättigad producent som medgetts tilldelning enligt första stycket har rätt att tilldelas elcertifikat under femton sammanhängande år från det att den nya tilldelningen började, dock längst till utgången av år 2030.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om de åtgärder som krävs för att en anläggning skall anses som ny.

Om en tilldelningsperiod till följd av 7 *eller 8* § har löpt ut får tillsynsmyndigheten, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, medge denne rätt att tilldelas elcertifikat, om det i fråga om anläggningen gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen skall anses som en ny anläggning. En sådan ansökan om medgivande skall ske samtidigt med en ny ansökan om godkännande enligt 5 §.

10 §

Har en certifikatberättigad producent varit förhindrad att tilldelas elcertifikat får tillsynsmyndigheten, om det finns synnerliga skäl, efter ansökan av producenten medge en förlängning av en tilldelningsperiod som följer av 7, 8, 8 a *eller* 9 § andra stycket. En sådan

Har en certifikatberättigad producent varit förhindrad att tilldelas elcertifikat får tillsynsmyndigheten, om det finns synnerliga skäl, efter ansökan av producenten medge en förlängning av en tilldelningsperiod som följer av 7, 8 *eller* 9 § andra stycket. En sådan för-

förlängning skall motsvara den tid producenten har varit förhindrad att tilldelas elcertifikat, dock längst till utgången av år 2030.

längning skall motsvara den tid producenten har varit förhindrad att tilldelas elcertifikat, dock längst till utgången av år 2030.

4 kap.

3 §

Kvotplikten beräknas enligt vad som framgår av följande tabell.

Beräkningsår för kvotplikt	Antal elcertifikat per såld eller använd MWh el	Beräkningsår för kvotplikt	Antal elcertifikat per såld eller använd MWh el
2003	0,074	2003	0,074
2004	0,081	2004	0,081
2005	0,104	2005	0,104
2006	0,126	2006	0,126
2007	0,151	2007	0,151
2008	0,163	2008	0,163
2009	0,170	2009	0,170
2010	0,179	2010	0,179
2011	0,156	2011	0,179
2012	0,161	2012	0,179
2013	0,089	2013	0,089
2014	0,094	2014	0,094
2015	0,097	2015	0,097
2016	0,111	2016	0,111
2017	0,111	2017	0,111
2018	0,111	2018	0,111
2019	0,112	2019	0,112
2020	0,112	2020	0,112
2021	0,113	2021	0,113
2022	0,106	2022	0,106
2023	0,094	2023	0,094
2024	0,090	2024	0,090
2025	0,083	2025	0,083
2026	0,075	2026	0,075
2027	0,067	2027	0,067
2028	0,059	2028	0,059
2029	0,050	2029	0,050
2030	0,042	2030	0,042

Om den beräknade kvotplikten inte omfattar elcertifikat till ett fullt heltal, skall antalet avrundas till närmaste heltal. Kvotplikten skall dock alltid omfatta minst ett elcertifikat.

Vid beräkningen av en elleverantörs kvotplikt skall leverantörens försäljning av el anses motsvara den mängd el som leverantören har fakturerat elanvändare under beräkningsåret och som inte omfattas av en elanvändares kvotplikt.

Vid beräkningen av en elanvändares kvotplikt skall den del av användningen som består av el som köpts från en elleverantör anses motsvara den mängd el som elanvändaren fakturerats för under beräkningsåret.

6 kap.**6 §**

Tillsynsmyndigheten skall återkalla ett godkännande av en anläggning

1. om anläggningen inte längre uppfyller förutsättningarna för ett godkännande enligt 2 kap. 5 §,
  2. om godkännandet har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter i en ansökan om godkännande och dessa haft betydelse för innehavarens rätt att tilldelas elcertifikat, eller
  3. om tilldelningen av elcertifikat har upphört
a) enligt 2 kap. 7, 8 eller 8 a §, b) efter en sådan ny tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 9 § eller c) efter en sådan förlängd tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 10 §.	3. om tilldelningen av elcertifikat har upphört a) enligt 2 kap. 7 eller 8 § b) efter en sådan ny tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 9 §, eller c) efter en sådan förlängd tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 10 §.